

Maanedlige Oversigter

over

Sygdomme hos Kulturplanter

fra

Statens plantepatologiske Forsøg.

CXXXIV. Landbrugsafgrøder. Vintermaanederne og April 1925.

Vintersæden, der iøvrigt er overvintret godt, er særlig i det nordlige Jylland blevet svedet en Del i Spidserne af Nattefrøst.

Roerne har holdt sig godt i Kulerne, dog omtaltes en Del Tilfælde, hvor Kaalroer angrebne af *Kaalbrok*, *Kaalfluelarver* eller *Brunbakteriose* er gaaet i Forraadnelse. Ogsaa Frøafgrøderne paa Marken har overvintret udmærket, dog er i et Forsøg Runkelroer i forsænkede Rækker ved for stærk Hypning blevet udsat for Angreb af *Bedens Traadkølle*.

Ogsaa Kartofflerne har holdt sig over Forventning, omend der raadnede en Del, særlig fra usprøjtede Marker, hvor der var stærke Angreb af *Tørforraadnelse*. En meget skarp Efteraarssortering har medført en forøget Sikkerhed i Overvintringen og har derfor lønnet sig.

I Kløver, og til Dels i Lucerne, tog *Kløverens Bægersvamp* i det fugtige Efteraar mange Steder haardt fat; men det synes at Angrebet de fleste Steder er standset i den ret tørre Vinter og er blevet uden større Betydning.

Paa Sjælland — særlig den sydlige Del — og Langeland har der stedvis været stærke Angreb af *Kornets Blomsterflue*; i det øvrige Land har den kun været af ringe Betydning.

Stankelbentarver har gjort betydelig Skade i Brønderslevengen, ogsaa fra Sønderjylland meldes om Angreb.

LXIV. Havebrugsafgrøder. Vintermaanederne og April 1925.

Egentlig *Frostskade* har der været meget lidt af. Hvor daarlig Skudmodning gør sig gældende, paa Grund af Kalktrang, sildig Kvælstofgødskning, megen Regn, uheldigt Sortsvalg eller Angreb af Svampe og Dyr, ser man mange tørre Skudspidser, der bør afklippes ved Løvspring.

Paa stærkt drevne Tomater fandtes et betydeligt Anbreb af *Stregbakteriose*; ogsaa *Kransskimmel-Svovsygen*, der faar Planterne til at „hænge“ om Dagen, har begyndt at vise sig.

Mosaiksyge er fundet paa saavel Tomater som Agurker i Drivhus i Københavns Omegn.

Æg af *Penselspinder*, *Frostmaaler* og „*Rødt Spind*“ er i Nærheden af København meget talrige paa Æbletræerne.

Limbælerne har fanget mange Frostmaalere, hvor de var klæbrige ved Dyrenes Fremkomst, som skete senere end sædvanligt.

Til Underretning for vore Medarbejdere tjener endvidere følgende Oversigt:

Der er for Vintermaanederne og April indkommet 49 Beretninger, hvoraf 24 fra Jylland og 25 fra Øerne.

Korn. Hvede og Rug har overvintret særdeles godt, men *Nattefrost* synes i det nordlige Jylland at have svedet Spidserne en Del.

Lyspletsyge i Hvede er iagttaget ved Slagelse og i tre Marker i Sydsjælland.

Slimskimmel (*Fusarium* sp.) findes udbredt i Rugen i Himmerland, men er ikke ondartet (N. Vester). Paa Spirer af Havre, der blev saaet før den sidste Kuldeperiode og som spirede meget uregelmæssigt, fandtes i Laboratoriet ogsaa Slimskimmel (H. Øhlens).

Gule Pletter i Havre omtaltes fra Skelskøregnen, paa Sandjord (J. P. Kristensen).

Rodfrugter. Overvintringen af de forskellige Foderroer har gennemgaaende været god. Enkelte Steder har dog Runkelroer og Kaalroer lidt betydeligt af *Drueskimmel* (*Botrytis* sp.), der har banet Vejen for Forraadnelse; at Roerne blev indkulede i meget tør Tilstand, at de har faaet lidt Frost inden Optagningen, eller at det har knebet med at faa Temperaturen i Kulerne ned, angives som Aarsag til Angrebene Styrke (Alb. Sandager, H. Bagge). Ved Siden af en overvejende udmærket Overvintring af Kaalroerne, omtales nogle Tilfælde af Forraadnelse, der tilskrives Angreb af Kaalbrok eller Kaalfluer, for tidlig Optagning, Brunbakteriose, men navnlig for stærk Dækning; efter Afdækning har Foraarsfrosten i enkelte Tilfælde ødelagt en Kule. Bangholm har ikke holdt sig saa godt som Wilhelmsburger (A. P. Aidt). Turnips har ogsaa overvintret udmærket, skønt den var beskadiget af Kaalfluelarver (N. Abildgaard), Yellow Tankard er holdt friske lige til Foraaret (N. Svaneborg), men en enkelt Kule med Majroer tog Varme allerede om Efteraaret (N. Hansen). Alle Roerne har spiret noget mere end almindeligt.

De nedkulede Planteroe af Runkelroe, Kaalroe og Turnips har gennemgaaende holdt sig fint; Nedkuling med Jord imellem synes at medføre lidt bedre Holdbarhed, men ogsaa lidt mere Spiring (H. E. Jensen). Spiringen er med Held modvirket ved at give Luft (J. Jacobsen).

Kaalroer, Turnips og Gulerødder til Frø har overvintret fortrinligt paa Marken. I Forsøg med Turnipsfrøavl ved Lyngby, Taastrup og Borris har saavel gulkødede som hvidkødede Turnips overvintret særdeles godt og uden Frostskaade i nogen af de forskellige Saamaader. Ved Borris var Planterne kraftigst i forsønkede Rækker, men ved Lyngby og Taastrup, hvor Planterne i de forsønkede Rækker var hyppet lovlig stærkt, fandtes nogle døde Planter, antagelig paa Grund af mangelfuld Lufttilgang og maaske Angreb af *Traadkølle*? (Lyngby). I Forsøg med Runkelroefrøavl ved Lyngby var Planterne overvintret særdeles godt efter Saaning paa flad Jord og Hypning inden Vinteren, men i de forsønkede Rækker, der var hyppet for stærkt, fandtes en Del Planter ødelagt af *Bedens Traadkølle* (*Typhula betae*). Ved Borris havde Planterne overvintret godt i forsønkede Rækker og stod med god Bestand, men paa flad Jord og med Byg som Dækplante uden Hypning var Bestanden udtynnet stærkt af Frosten i Marts (J. Chr. Lunden).

Foraarsfrosten har foraarsaget *Kuldeblegsot* enkelte Steder paa Gulerødder, Kaalroer og Turnips, for de to sidstes Vedkommende med tydelig Sorts- eller Familieforskel; Skaden synes dog uden Betydning.

Brunbakteriose (*Bacterium campestre*) fandtes ved Optagningen i 1924 mange Steder; ved Lille Birkholm var der stærkt Angreb paa høj Jord, medens andre Marker paa lav Jord ud mod Mose var sunde. I store Stamroer, særlig af Studsgaard og Lyngby Bangholm, der syntes sunde ved Nedkulingen, har Bakteriose i Løbet af Vinteren ødelagt 20—40 pCt., hvorimod de smaa Stamroer har holdt sig fortrinligt (E. V. Ellehauge).

Bedeskimmel (*Peronospora Schachtii*) fandtes midt i April paa Sukkerroer ved Glostrup.

Kartoflerne har overvintret over Forventning godt. Vanskeligheder har der dog været nok af: Vaad Nedkuling, Umodenhed paa Grund af for kort Vækstperiode, de stærke Angreb af *Kartoffelskimmel* 1924; disse sidste tilskrives det, at Richters Imperator har holdt sig bedre end Up to date (V. Kristensen). Enkelte Steder er 10 - 20 pCt. raadnede, særlig fra usprøjtede Marker (V. Kristensen, P. H. Hansen), og har taget Varme, eller *Slimskimmel* (*Fusarium* sp.) har fuldendt Ødelæggelsen. En meget skarp Efteraarssortering, eventuelt i Forbindelse med nogle Dages Luftning inden Dækningen, har betalt sig særdeles godt (V. Kristensen, P. Riis Vestergaard).

Nattefrost har i Nord- og Vestjylland svedet de frembrydende Skud.

Bælgplanter. Kløver og Lucerne har overvintret godt og betegnes gennemgaaende som meget lovende.

Kløverens Bægersvamp (*Sclerotinia sclerotiorum*) tog særlig i Nord- og Vestjylland, samt stedvis paa Øerne kraftigt fat i det fugtige Efteraar, men Angrebet er dog langt fra blevet saa alvorligt, som man kunde vente; flere Medarbejdere betegner det som uden Betydning. Fra Samsø omtales iøjnefaldende Angreb i Rødkløver, mindre i Hvidkløver og 1. Aars Lucerne; ved Aalborg har den ellers gode Hersnap særlig taget Skade, og sildig Rødkløver helt igennem mere end den tidligere; de tilpas afgravede Marker har klaret sig bedst (P. Riis Vestergaard, J. Chr. Andersen-Lyngvad). Ved Spjellerup har Bægersvampen taget indtil Halvdelen af Bestanden i en Hersnap Frømark (H. R. Hansen). Ved Viborg var Lucerne med Timothe mindre angrebet end Lucerne med Rødkløver i en anden Del af Marken (A. P. Aidt). Sidst i April saas der atter lidt Bægersvamp (E. V. Ellehauge).

Græs. Foraarsfrosten sved Bladene noget og satte forbigaaende Væksten i Staa; paa Kjær- og Tørvejorder paa Holstebroegnen har der været usædvanlig stærk Opfrysning af det nye Græsudlæg, samt af Rug (P. O. Overgaard).

Frugttræer. *Frostskade* har der været meget lidt af. Hvor Træerne lider af Kalktrang, sildig Kvælstofgødsning, megen Regn, eller hvor Snylttere og uheldigt Sortsvalg gør sig gældende og foraarsager daarlig Skud-

modning, ser man alligevel mange tørre Skudspidser, der bør afklippes ved Løvspring (N. Gram). *Kræft* synes at have været godartet, *Skurv* værre, og der har ogsaa maattet skæres ned for fjorgamle Frostskaar (O. Hein, P. Nygaard, Th. Højer).

Køkkenurter. Den indkulede Kaal har i flere Tilfælde holdt sig daarligt. Gulerødderne har lidt af *Svamp* (*Sclerotinia sclerotiorum*?), særlig hvor de er nedkulede uden Grus eller Sand imellem. Selv i sunde og tørre Skalotter findes indvendig Forraadnelse, antagelig paa Grund af mangelfuld Modning (N. Gram). *Foraarsfrosten* har skadet og sinket de tidlige Køkkenurter en Del.

Streptobakteriose (*Bacillus lathyri*) angreb midt i April Tomaten Kondine Red stærkt (ca. 20 pCt. af Planterne angrebne, fordelt i Grupper); Angrebet var værst i et Hus, hvor Planterne var drevet særlig stærkt; der var givet megen svovlsur Kali (A. Weber).

Mosaiksyge paa Tomat (Kondine Red) fandtes i April, men syntes uden større Betydning (A. Weber).

Kransskimmel-Sovesyge (*Verticillium* sp.) fik i et Tomathus mange Planter til at hænge om Dagen (A. Weber).

Mosaiksyge paa Agurk fandtes allerede sidst i Marts; foruden de typiske spættede Blade, kan bukledede, svagt spættede Blade og visne Skudspidser, hvorom en Forespørgsel indkom i April, henføres til samme Aarsag.

Lyngby, den 5. Maj 1925.

Ernst Gram.

Korn. *Smældelarver* (*Agriotes* sp.) omtales fra Tystofte og Brønderslev, sidstnævnte Sted har der været betydelige Angreb i forskellige Afgrøder. Tromling med tung Betontromle synes at hjælpe (V. Kristensen).

I Ø. Brønderslev Enge har ogsaa *Stankelbenlarver* (*Tipula paludosa*) i Foraaret optraadt ondartet. De findes „i utallig Mængde og ødelægger alt: Vintersæd, Vaarsæd, Roer“ (V. Kristensen). I den sønderjydske Marsk (Ballum) har Larverne ligeledes stedvis gjort Skade (Hans Hansen). De overvintrede Larver „fandtes endnu i Februar ret livlige i den mossede Overflade“ (P. Jørgensen).

De usædvanlig gunstige Forhold, som Vintersæden har haft i næsten hele sin hidtidige Vækstperiode, har gjort, at *Kornets Blomsterflue* (*Hylemyia coarctata*) de fleste Steder i Landet kun har gjort liden eller ingen Skade. Dette nævnes saaledes udtrykkelig fra adskillige Egne af Jylland, fra Nordøstsjælland og Møen. Stærkere Angreb har kun fundet Sted paa Sjælland, særlig i det vestlige Sydsjælland, samt paa Langeland. Som sædvanlig er det Hvede efter Brak, som lider mest. I en Hvedemark ved Tystofte er en Del af Marken som blev saaet 14 Dage senere end det øvrige, betydelig stærkere angrebet (H. Bagge). Fra Skelskør skrives, at kun Hvedesorter med langsom Udvikling i Efteraaret og det tidlige Foraar (Standard-, Panserhvede o. a.) viser Angreb (P. H. Hansen). — Ved en Undersøgelse den 4. Maj konstateredes det, at Larverne var hyppige i Hvedemarkerne i det vestlige Sydsjælland. De var meget store, enkelte fandtes allerede i Jorden, og de vil altsaa sikkert meget snart forpuppe sig. Paa Halvdelen af de undersøgte Marker var der betydelige Angreb (fra 15 pCt. op til 50 pCt. ødelagte Plauter) til Trods de for de gunstige Kaar for Hveden; tydelig erkendtes Skaden i de foraarsharvede Marker, i de Ikke-harvede tilslører Ukrudtet Tilstanden. Foraarsharvning og Salpetertilskud har iøvrigt i en Del Tilfælde bedret Udseendet betydeligt, men de stærkeste Angreb har holdt Stand. (M. Bakman og H. R. Hansen). I Roskilde Amt er Hveden paa nogle faa Steder hjemsogt af Larverne, et enkelt Sted var ogsaa en Rugmark stærkt udtyndet i Slutningen af April (M. Greve). I intet Tilfælde vides Ompløjning at have fundet Sted. Paa Langeland er dog to Steder ødelagt omtrent en hel Td. Ld. (K. Hansen).

Snegle (*Agriolimax agrestis*) har i nogle jyske Egne afnavnet Vintersæden, særlig i Nærheden af Græs (Hammel, Vest-Himmerland, Mors).

Rodfrugter. Allerede midt i April blev tidligt saaede Majroer stærkt medtagne af *Jordlopper* (*Phyllotreta* sp.) (Th. Højer).

De første *Glimmerbøsser* (*Meligethes aeneus*) viste sig ved Kallundborg allerede 15. April i Frø-Turnips (H. Mortensen).

Bælgplanter. *Stængelaal* (*Tylenchus devastatrix*) har ødelagt Rødkløver ved Skanderborg (I. Fastrup) og Lucerne ved Næstved (M. Bakman).

Meget tidlig saaede Ærter ved Oringe blev ganske raserede af *Bladrandbiller* (*Sitona lineata*), senere saaede slap lettere (N. Hansen).

Frugttræer og Frugtbuske. I Løbet af Vinteren er kommet yderligere to Meddelelser om det ejendommelige Angreb paa Æbler af *Bladhvepselarven* *Ametastegia glabrata*, som omtaltes i Septemberberetningen. Larverne borer sig ind i Frugterne for at overvinde og har ødelagt mange Æbler (Lumby ved Odense og Ølstykke).

Angreb af *Barkvikleren* (*Grapholitha Woeberiana*) i Æblebark er almindelig i ældre Træer i Sundbyerne (H. Mosegaard).

Frostmaalere (*Cheimatobia brumata*) fremkom ret sent paa Efteraaret. De rettidig paasatte Limbæltter var derfor for en Del tørre, da Hunnerne begyndte Opstigningen, men hvor de klæbede, fangede de godt. De

første nyklækkede Larver saas ved Lyngby paa Æble 25. April (H. Øhlens), i Marts nogle enkelte Hunner sammesteds (H. Øhlens).

Paa visse Lokalteter i Københavns Omegn har *Penselspinderens* (*Orgyia antiqua*) Æghobe været umaadelig talrige paa forskellige Træer og Buske (H. Mosegaard, Sv. Bruun).

Ringspinderæg (*Gastropacha neustria*) synes at have været sjældne. Det samme gælder *Bladlusæg* paa Frugttræerne. Ved Vejen var enkelte Træer stærkt besat med *Kommaskjoldlus* (*Mytilaspis pomorum*). Og af *Mider*, „*Rødt Spind*“ (*Paratetranychus pilosus*) ses i Københavns Omegn i ualmindelig Mængde paa Æbletræerne (H. Mosegaard).

Solbærmider (*Eriophyes ribis*) nævnes fra Oringe (N. Hansen) og Vejen (J. Thorsen).

Fugle, særlig *Spurve*, har i Vinter pillet Knopper af Frugttræer og -buske nogle Steder.

Pindsvin (*Erinaceus europaeus*) angives at have gnavet i Barken af Frugttræer i Tranbjerg. De er set i Arbejde. (N. Gram).

I Sundbyerne har *Mosegrisen* (*Arvicola amphibius*) overgnavet Æbletræer i Jorden.

Køkkenurter. Forskellige Jordbærsorter angrebne af *Jordbærmider* (*Tarsonemus fragaria*) er delvis visnede i Foraaret ved Ullerslev (Th. Høyer).

Endvidere har *Muldvarpe* (*Talpa europaea*) og *Snegle* (*Agriolimax agrestis*) gjort Skade i flere Haver.

Paa **Prydplanter** o. l. er iagttaget: paa *Fyr* Harpiksgaller af en *Vikler* (*Tortrix resinana*) (Vodsskov); paa *Abies sp.* *Bladlus* (*Chermes piceae*); i Væksthuse: paa *Cyclamen* o. a. *Drivhus-Snudebillen* (*Otiorrhynchus sulcatus*); paa *Calceolaria Aal* (*Aphelenchus sp.*); paa *Fuchsia* og Eng. Pelargonier *Mellus* (*Aleurodes vaporarium*); paa *Nephrolepis Bregne-Skjoldlusen* (*Hemichionaspis aspidistrae*).

København, den 5. Maj 1925.

Mathias Thomsen.

Maanedlige Oversigter

over

Sygdomme hos Kulturplanter

fra
Statens plantepatologiske Forsøg.

CXXXV. Landbrugsafgrøder. Maj 1925.

Nattefrost har gjort betydelig Skade paa Vaarsæd paa de lave Arealer rundt om i Landet.

Lyspletsyge er iagttaget paa Hvede, Byg og navnlig Havre; den tiltagende Anvendelse af Svovlsur Ammoniak synes at modvirke Sygdommen, og de gavnlige Følger af direkte Behandling med Mangansulfat ses allerede.

Rodbrand ses en Del i Byg paa kalk- og næringsfattig Jord; Havre paa et meget kalktrængende Areal fik gulgrønne Pletter i Bladene, et Forhold, der tidligere er beskrevet fra Holland. Særlig fremtrædende har dog de „Gule Pletter i Bygmarkerne“ været i Aar, dels i Forbindelse med Rodbrand og Smelderlarver, men særlig har Kulde og Sult i Forening forårsaget Byggets daarlige Trivsel; værst optræder de gule Pletter efter Græs, Turnips og Kaalroer. At Sult er medvirkende ses, hvor man, frivilligt eller ufrivilligt, har anlagt Gødningsforsøg; der ses tydeligt gavnlige Virkninger efter udspredd Top, efter Gødningsbunker, og navnlig Kaliparcellerne i de egentlige Gødningsforsøg viser godt Udslag. Salpeter har flere Steder hurtig sat Væksten i Gang igen, og mod Maanedens Slutning er Forholdene oftest bedrede.

Byggets Bladpletsyge med de ejendommelige H-formede Linier i de brune Pletter, er iøjnefaldende i Prentice-Byg; en Række Afsvampningsmidler ses at have forebygget de første Angreb, men Sygdommen kan som bekendt brede sig stærkt i Sommerens Løb.

Rugens Stængelbrand er iagttaget flere Steder med indtil 15–20 pCt. syge Planter.

I Runkelroer til Frø er iagttaget *Bedeskimmel* og *Mosaiksyge*; af Hensyn til Smittefare vil det være nyttigt at grave de syge Planter ned paa Stedet.

Angreb af *Smelderlarver* har været almindelige i Havre og særlig i Byg. Angrebene har, som sædvanlig, været værst i løs Jord; tillige har dybtsaaet Korn lidt stærkt.

Stankelbenlarverne har gjort usædvanlig megen Skade, særlig paa Vaarsæd, og ikke blot paa lav Jord, men ogsaa paa høje Jorder; ofte er det dog værst i Pletter med mangelfuld Dræning. Hvor man har omsaaet for tidligt, er de fremspirende Planter blevet ædt; med Sikkerhed kan der ikke saas før sidst i Juni.

Jordloppeangrebene har mange Steder været ondartede; navnlig paa Øerne har mange Marker maattet omsaas, medens Regnen i Jylland indtraf tidligt nok til at redde Markerne.

LXV. Havebrugsafgrøder. Maj 1925.

Baade i Frugttræer, Frugtbuske og Læplantninger ses en Del tørre Grene, — Eftervirkninger af daarlig Modning, Frost og Sygdomme; disse døde Grene er mere eller mindre farlige Smittekilder og Smitteveje og bør fjernes nu da de ses tydeligt.

Æblemeldug er set bl. a. paa usprøjtede Säfstaholm Æbletræer og vil fra saadanne smittede Træer kunne brede sig til de modtagelige Sorter, naar de ikke beskyttes ved Sommersprøjtning.

Stikkelsbærdræberen omtales fra flere Steder i Landet, og Vintersprøjtningens gavnlige Følger i Forbindelse dermed.

Ribs-Starrusten synes at være meget udbredt, ikke blot den almindelige Skaalrust paa Stikkelbær, men ogsaa Formen paa de som Prydbuske dyrkede Ribesarter og paa Solbær.

Hindbær-Stængelsyge gør en Del Fortræd; i et Sortsforsøg har den bredt sig fra en Sort, der var smittet ved Udplantningen, til de øvrige.

Løgskimmel ses i Løgbedene, men bekæmpes ved Fjernelse af de angrebne Planter og Sprøjtning med Bordeauxvædske.

I et Par Tilfælde, hvor Agurker i Hus sygnede hen, fandtes der i Jorden et abnormt højt Indhold af Klor, antagelig stammende fra desinficeret Gødning.

Frugttræerne, især Æble, i mindre Grad ogsaa Kirsebær, Blomme og Pære, er mange Steder i Landet gnavede af *Frostmaalere* og *Knopviklere*; ofte er Angrebet meget ødelæggende, svagere Angreb opvejes ved den rige Blomstring. Sprøjtning før Blomstring med Nikotin eller Arsenik har som Regel hjulpet godt. De samme Larver optræder ligeledes i Mængde paa andre Løvtræer i Hække, Hegn og Parker.

Stedvis har ogsaa *Tæger*, *Bladlus* og „*Rødt Spind*“ bidraget til Ødelæggelsen.

Ærterne har lidt en Del ved Gnav af *Bladrandbiller*.

Jordlopper har hærget Kaal, Radiser og Majroer i mange Haver.

Et Kursus i *Lanbrugets Plantesygdomme*, hvortil Konsulenter og Forsøgsassistenter m. fl. vil blive indbudte, agtes afholdt i Lyngby d. 27.–29. Juli.

Til Underretning for vore Medarbejdere tjener endvidere følgende Oversigt:

Der er for Maj indkommet 78 Beretninger, hvoraf 39 fra Jylland og 39 fra Øerne.

Korn. Nattefrost har i Vildmosen skadet Vaarsæden, særlig Hvid Havre, men ogsaa Graa Havre paa ikke sandækket Jord; paa udtørret Søbund (Hopolden ved Hvalsø) blev Blandsæd 18.-19. Maj stærkt beskadiget, og Hvede fik nogle Pletter, medens Byg paa tilstødende Mineraljord var ubeskadiget; ogsaa ved Sorø og Haarby har der været en Døl Frostskaade paa Byg (N. Abildgaard, O. Pinholt, G. Olsen, M. C. Dinesen), ligesom de udtørrede Arealer i Odsherred har lidt stærkt (J. A. Kofoed).

Lyspletsyge paa Hvede er iagttaget paa Sandmuld ved Stavns; Jordens Reaktionstal var tidligere 6,0, men efter Paaføring af Lermergel 1923-24 er det steget til 7,0 i den sunde Del af Marken og til 7,6 i det angrebne Parti (P. Riis Vestergaard). Byg er angrebet ved Ejby, samt ved Haslev, dels paa lav, moseagtig Jord, dels paa let Jord, hvor Mangansulfat viste god Virkning (H. Hansen, Chr. Petersen). Angreb paa Havre omtales fra Sjællands Odde, Skelskøregnen, Øllingsø, Vejleegnen (forværret ved Kalkning), Hadsherred (Overgangsjord gødet med Tang), Nørre Bork (merglet Jord) og hist og her i Vardeegnen, hvor den tiltagende Anvendelse af Svovlsur Ammoniak dog synes at begrænse Sygdommens Optræden (A. Petersen).

Rodbrand er meget fremtrædende i Byg, i de ukalkede Parceller ved Tylstrup (S. Svendsen). Havre (velafvandet Morbund paa Dynd eller Kvægsand) ved Vejle, stod sidst i Maj med gule-visne Blade og brun, indskrumpet Rodhals; Aarsagen er antagelig Kalk- og Næringsmangel i Forbindelse med dyb Saaning (M. Sørensen). Fra Faaborg omtales Kalktrang som særlig kendelig i Byg i Aar, dog ikke ved nogen særlig Sygdom (H. Kjærulff). Havre paa kold, meget kalktrængende og udpint Lermuld ved Haldum viste ved gennemfaldende Lys gulgrønt spættede Blade, et Fænomen, der er beskrevet af Hudig (Hooghalenske Sygdom), fra meget sur Jord.

Om **Gule Pletter i Bygmarkerne** foreligger der ikke mindre end et halvt Hundrede Meddelelser, og kun ti af disse (Brønderslev, Viborg, Borris, Varde, Kolding, Samsø, Fyen, Ærø, Langeland) betegner Fænomenet som ubetydeligt eller ikke iagttaget. Gennemgaaende gaar det særligt ud over lave fugtige og kolde Arealer, men i et enkelt Tilfælde var netop de høje Partier angrebne (O. Bachmann Olesen). Som Forfrugt fremhæves særligt Græs, ofte Roer (Kaalroer, Turnips), i et enkelt Tilfælde Blandsæd eller Lucerne; ved Galten var Bygget gult efter Kaalroer, ikke efter Kartofler (P. Grøntved); i Nordsjælland var det værst efter Turnips, mindre efter Kaalroer og uden Betydning efter Kartofler og Runkelroer (H. E. Jensen); ved Præstø var Angrebet ondartet efter Turnips, hvor Toppen var fjernet, medens man hvor Toppen blev paa Marken, endnu tydeligt saa grønne Pletter som Virkning af de ikke spredte Topbunker, og efter Sukkerroer var Angrebet ubetydeligt (M. Bakman). Som medvirkende Aarsager omtales Rodbrand (i Forbindelse med Kalktrang) flere Gange; ogsaa Smelderlarver har deres Del, og man er opmærksom paa at Planterne i de gule Pletter lider stærkt under disse Larvers Gnav; men kun i et enkelt Tilfælde fremhæves det, at Angrebet er set paa gødningskraftig Jord (i Agerrender og Sænkninger - Randers), ellers gentages det atter og atter: Kulde, Nattefrost og *Sull*. Dette præciseres nærmere, saaledes fra Abed, hvor der vel er givet 100 kg Kali pr. ha., men denne næppe er strøet helt ensartet (H. A. B. Vestergaard), og fra Grenaa, hvor de kalimanglende Parceller i Gødningsforsøgene er tydeligt gule (A. Larsen Ledet). Paa den anden Side foreligger der en tydelig gavnlige Eftervirkning af længe liggende Gødningsbunker og Salpeter har gjort Underværker (P. H. Hansen), ja, næsten virket for godt (J. P. Kristensen); ogsaa i det oven for omtalte Tilfælde paa de høje Pletter bragte Salpeteret omgaaende Hjælp (O. Bachmann Olesen). I det hele kan det siges, at kom de gule Pletter mange Steder pludseligt, angives de ogsaa ofte at være i god Bedring ved Maanedens Slutning. Fra Himmerland angives Prentice-Byg at have lidt mere en Guld-Byg (N. Vester). Fra Lolland gøres opmærksom paa, at ogsaa for dyb Saaning og for stærk Brug af Tromlen efter Saaning i Forbindelse med Plaskregn har spillet en Rolle (H. H. Holme Hansen).

Forgiftning med Gasvand er iagttaget et Par Steder, saaledes paa Havre ved Holte, hvor Planterne er dræbte paa de Pletter, hvor man aabnede for Sprederen; iøvrigt stod den længe med gule Blade, men er nu i kraftig Vækst (M. Greve). Ved Hjallesø er Byggen pletvis ikke spiret eller senere visnet; Marken havde før Jul faaet Affaldskalk med ca. 2 pCt. Klor (L. P. Jensen).

Af **Meldug** (*Erysiphe graminis*) er iagttaget stærkere Angreb paa frodig Rug ved Lyngby, paa Hvede ved Dalum og paa Hvede og Rug ved Tystofte.

Byggets Stribesyge (*Pleospora graminea*) saas ved Lyngby den 15. Maj paa meget tidlig saat Byg.

Byggets Bladpletsyge (*Pleospora teres*) er iøjnefaldende, særlig i Prenticebyg (Næsgaard, Samsø, Lolland Ejby); ved Gylling var Angrebet betydelig stærkere efter to en efter et Aars Græs (A. M. Sørensen). En Række Afsvampningsmidler har forebygget de primære Angreb.

Slimskimmel (*Fusarium* sp.) menes at have ødelagt 4 Td. Land Havre, samt enkelte Pletter hist og her i Himmerland (N. Vester).

Gulrust (*Puccinia glumarum*) optræder stærkt paa Ærø og i tæt Hvede ved Næsgaard (A. M. Hansen, P. N. Gaardmand). Ved Tystofte blev enkelte Familier af Tystofte Smaahvede angrebne før Midten af Maj; Angrebet har bredt sig men enkelte Familier er endnu rustfri (H. Bagge). Svage Angreb er iagttaget ved Gylling og Abed.

Rugens Stængelbrand (*Urocystis occulta*) iagttoges den 22. Maj i Forsøg ved Lyngby og Skanderborg; ved Ejby er iagttaget Angreb i 3 Marker, ved Dalum indtil 10 pCt., ved Asaa 15-20 pCt. (H. Hansen, L. P. Jensen, Bachmann Olesen).

Rodfrugter. *Mosaiksyge* hos Runkelroer og Sukkerroer til Frø er iagttaget ved Lyngby, Lundby, Borre og flere Steder i Hads Herred.

Bedeskimmel (*Peronospora Schachtii*) er iagttaget ved Lundby og Skanderborg, i Barres til Frø.

Over *Rodbrand* (*Pythium Baryanum*, *Phoma betae*) klages endnu meget lidt; ved Aalborg og Struer er Runkelroerne flere Steder kommet tyndt op, ved Tylstrup er der stærkt Rodbrandangreb i ukalkede Parceller (J. Chr. Andersen-Lyngvad, S. Svendsen).

Ved Struer har en Del udplantede store Bangholm Kaalroer ikke formaaet at skyde Frøstængler; de syntes friske ved Udplantningen, men bar en Del Sclerotier, muligvis af *Drueskimmel* (*Botrytis cinerea*), der har haft for gode Kaar i det milde Vintervejr (J. S. Fruergaard).

Kartofler. Nattefrost har bl. a. ved Haslev skadet tidligt lagte Kartoffler, særlig paa lavere Jord (Chr. Petersen). Orienterende Opbevaringsforsøg anstillede paa Trollesminde med *Magnum Bonum* og Juli (under Frederiksborg Amts Planteavlforening) med Behandling før Indkulingen med *Megasan*, *Karkon* og *Germisanbolus* (1,5, 2 og 3 pCt.), har ikke givet noget Udslag til Fordel for disse Midler; derimod fik Kartofflerne et kalket og utiltalende Udseende, der sikkert vil skade Knoldene som Salgsvarer (H. E. Jensen).

Græs. *Hundegræs bakteriosen* (*Erwinia Rathayi*) er fundet ved Odense og Randers.

Meldug (*Erysiphe graminis*) angriber ved Tystofte Ital. Rajgræs stærkt.

Skedesvamp (*Epichloe typhina*) optræder stærkt, næsten ondartet i flere Hundegræsmarker ved Olsgaard; Angrebet begynder og er værst, hvor Frøhobene har staaet (H. Emil Jensen).

Kronrust (*Puccinia lolii*) angriber ved Tystofte Ital. Rajgræs stærkt.

Frugttræer. Endnu i dette Foraar har der vist sig Følger af Vinteren 1923-24, i Form af døde eller standsede Grenpartier, samt Barkslag; særlig fremhæves søde Kirsebær som haardt medtagne (H. Gram, L. Hansen). I Himmerland og Sydjylland staar ikke blot Frugttræerne, men ogsaa Frugtbuske og Læplantninger med mange tørre Grene; det tilskrives dels Frostperioden i Foraaret, dels at Skudmodningen paa Grund af gentagen Stormskade i Fjor var mangelfuld; der er iagttaget en Del Sortsforskelligheder, saaledes har af Hindbærrene Fajstrup lidt stærkt, medens Marlborough er uskadt (P. Nygaard, Hakon Sørensen).

Æblemeldug (*Podosphaera leucothricha*) er iagttaget med stærke Angreb ved Aalborg; ved Lyngby fandtes Svampen 6. Maj paa usprøjtet Säfstaholm og senere ogsaa paa Charlamowsky (O. Hein, H. Øhlers).

Stenfrugtskimmel (*Sclerotinia cinerea*) angriber flere Steder i Landet (Tylstrup, Sorø, Lyngby) navnlig Syltekirsebær og Skyggemoreller stærkt; fra Tystofte og Østfyen omtales Angrebene som uden Betydning. *Prunus triloba* blev angrebet bl. a. ved Lyngby og Tranbjerg.

Frugtbuske. *Stikkelsbærdræberen* (*Sphaerotheca mors uvae*) er iagttaget ved Fredensborg, Aagaard og Jernved, sidstnævnte Sted stærkt paa usprøjtede Buske, ubetydeligt paa sprøjtede (P. Nygaard).

Ribs-Starrusten (*Puccinia Pringsheimiana*) omtales fra talrige Lokalteter. Foruden den almindelige Skaalrust paa Stikkelsbær, ses Angrebet paa forskellige Ribesarter, og ogsaa den fra Solbær beskrevne Form forekommer (H. Wedege, O. Hein).

Hindbær-Stængelsyge (*Didymella applanata*) synes stadigt at gøre en Del Skade, særlig paa Fajstrup og Superlativ, et enkelt Sted ogsaa paa Marlborough. I et Sortsforsøg ved Aagaard har Angrebet bredt sig fra Feldbrunnen Remontant, der var smittet ved Udplantningen (Lars Hansen).

Andre Planter. *Løgskimmel* (*Peronospora Schleideni*) er iagttaget ved Lyngby, Braaskov og Gl. Aaby; sidstnævnte Sted var af to Partier Sætteløg henholdsvis 5 og 20 pCt. angrebne (N. Gram).

I et Par Tilfælde, hvor Agurker i Hus sygnede hen, fandtes der i Jorden et abnormt højt Indhold af *Klor*, antagelig stammende fra desinficeret Gødning.

Hvidtjørn rust (*Gymnosporangium clavariaeforme*) har ved Aagaard ødelagt flere store *Juniperus* og hæmmet en nærstaaende Tjørnehæks Vækst (Lars Hansen).

Kransskimmel (*Verticillium* sp.) fandtes i Veddet af indsendte *Rhododendron* med visne Blade.

Korsblomstskimmel (*Peronospora parasitica*) angreb i Hellerup Blomsterne af Gyldenlak (A. M. Danvig).

Lyngby, den 2. Juni 1925.

Ernst Gram.

Korn. Angreb af *Smældertarver* (*Agriotes*-Arter) er almindelige rundt omkring i Landet. Med Undtagelse af det nedenfor omtalte Angreb paa Sukkerroer drejer alle Meddelelser sig om Vaarsæd, 31 af vore Korrespondenter omtaler Angreb paa Byg, 18 tillige eller udelukkende paa Havre. I mange Tilfælde tales om stærke eller ondartede Angreb (Brønderslev, Aalborg, Morsø, Vejlbj, Kalø Vig, Hammel, Horsens, Varde, Sønderborg-Aabenraa Amter, Lolland, Nordfalster, Skelskør, Næstved, Roskilde). Nogle Steder er ca. Halvdelen af Plantebestanden eller mere ødelagt. Paa en Bygmark i Næstvedegnen (10 Td. Land) er 4 Td. fuldstændig ødelagt, paa Resten er ca. 50--75 pCt. af Planterne taget (M. Bakman). Ved de svagere Angreb har Restbestanden under de gode Vejrforhold ofte nogenlunde kunnet dække de bare Pletter, evt. ved et Tilskud af Salpeter. Som altid er især Byg efter Roer hjemsøgt; i Frederiksborg Amt har man iagttaget større Skade efter Turnips

En Rødkløvermark ved Præstø er slemt medtaget af *Kløveraal* (*Tylenchus devastatrix*). Et ret stærkt Angreb af Lucerneaal er ved Næstved iagttaget i 2-aars Lucerne (M. Bakman).

Ved Næsgaard har *Snegle* (*Agriolimax agrestis*) gnavet stærkt af Kløveren, især i Nærheden af Skov (P. N. Gaardmand).

Fodergræsser. Paa en ældre Timothémark til Frøavl ved Taastrup har der været et slem Angreb af en Smaasommerfuglelarve, vistnok en *Crambus*-Art. Omtrent $\frac{1}{4}$ ha var helt visnet (J. Jacobsen).

Enge i Nørreådalene er stærkt medtaget af *Stankelbenlarver* (*Tipula paludosa*) (A. P. Aidt). Ogsaa ved Varde har der været stærkt Angreb i Eng. (A. Pedersen).

Frugttræer. Angreb af *Tæger* (*Plesiocoris rugicollis* og *Lygus pabulinus*) ses nogle Steder paa Æble og Blomme, som bl. a. ved Lyngby og Høsterkøb har lidt betydeligt ved Sugningen. Sprøjtning med 0,1 pCt Nikotin, saa snart Skaden opdages, anbefales (C. Hansen, H. Øhlens).

Bladlus (*Aphididae*) er begyndt at vise sig paa Frugttræerne. Dog har der kun enkelte Steder — paa Æble — været saa mange, at de gjorde Skade af Betydning. *Æble-Bladloppen* (*Psylla mali*) synes ikke at være videre talrig i Aar; kun fra Sorøegnen siges, at Bladlopperne er almindelige, især paa sildig blomstrende Sorter (H. Gram).

Blad-Snudebillen (*Phyllobius oblongus*) ses som sædvanlig rundt omkring paa Frugttræerne, men gør næppe videre Skade.

Æble-Snudebillen (*Anthonomus pomorum*) har enkelte Steder været slem.

Fra alle Kanter af Landet skrives om svagere eller stærkere Angreb af *Frostmaalere* (*Cheimatobia brumata* og i langt ringere Tal *C. boreata*). Alvorlig Skade har de gjort ved Holstebro, Jernved, Studsgaard, Skjernegnen, Mols, Skals, Sydsjælland, Lolland, Fredensborg, Lyngby, København o. a. Steder. Det er især Æbletræerne det er gaaet ud over, i mindre Grad Kirsebær, Blomme og Pære. Fra Hareskoven skrives, at unge Æbletræer, der forrige Vinter blev gnavet af Harer og derfor kun skyder svagt, lider særlig meget (H. Wedege). Ved Lyngby begyndte de at klækkes i sidste Uge af April og er nu, ca. 1. Juni, allerede begyndt at gaa i Jorden. Sprøjtning før Blomstringen med 0,1 pCt. Nikotinopløsning eller med Arsenik er anvendt flere Steder med god Virkning. Dog er en Vinterbekæmpelse ved Limbælter eller Sprøjtning at foretrække, da den virker, før Skaden er sket. Flere Steder, hvor der i Vinter har været sprøjtet med Frugttrækarbolineum mod Æggene, har man haft et godt Resultat deraf. Sammen med Frostmaalerne optræder i vekslende Mængde *Knopviklerlarver*,*) dels „*Den røde Knopvikler*“ (*Tmetocera ocellana*), dels „*Den graa K.*“ (*Olethreutes variegana*), som ofte gør stor Skade. Deres Gnav ligner meget Frostmaalerlarvernes, saa at Vurderingen af de forskellige Arters Del i Ødelæggelsen er vanskelig. I ringe Tal findes ogsaa Larver af *Den store Frostmaaler* (*Hibernia defoliaria*), *Martsmaaleren* (*Anisopteryx aescularia*), *Chloroclystis rectangulata* o. a..

Angreb af *Ringspinderen* (*Gastropacha neustria*) paa Æble og Pære er iagttaget ved Lundby (C. Hjertholm) og Tjæreby (A. Fejlberg). Sidstnævnte Sted gnaves Æbletræerne ogsaa af *Snareorm* (*Hyponomeuta malinellus*).

Æble-Marvmøllet (*Blastodacna putripennella*) optræder et Par Steder i større Tal, saaledes ved Brede (H. Øhlens) og i og ved København. I en københavnsk Have var paa mange Træer alle Knopper ødelagt af Larvernes Vintergnav, saa at der overhovedet ikke kom nye Skud frem, som Larverne kunde bore sig ind i (H. Mosegaard).

Larven af *Kirsebærmøllet* (*Argyresthia ephippiella*) synes i Aar at være optraadt sparsommere end i Fjor; fra Gentofte, Lyngby og Fredensborg nævnes stærkere Angreb. Ved Fredensborg var 22. Maj alle Møl-larverne gaaet i Jorden.

Mider, „*Rødt Spind*“ (*Paratetranychus pilosus*) begyndte at klækkes i Nordsjælland den 10. Maj. Fra Nordsjælland nævnes stærke Angreb paa Æble og Blomme.

Mideskurv paa Pære (*Eriophyes piri*) er set flere Steder.

Fra Haslev skrives, at *Graaspurvene* (*Passer domesticus*) er slemme til at pille Blomsterne itu paa Frugttræer og Frugtbuske (H. K. Andersen).

Frugtbuske. Sugning af *Havetæger* (*Lygus pabulinus*) ses ikke sjældent paa Ribs.

Angreb af *Hindbær-Snudebillen* (*Anthonomus rubi*) omtales fra Aabyhøj.

Stikkelsbær-Bladhvepsens Larver (*Nematus ribesii*) har afribbet Buskene i flere Haver. Fra Sydsjælland berettes, at Æglægningen begyndte omkring den 17.. Sprøjtning med 0,2 pCt. Nikotin er udmærket, mens Larverne er smaa; overfor de større Larver giver Arsenik bedre Resultat.

Ribsmøllet (*Incurvaria capitella*) omtales kun fra Sydsjælland. Æglægningen begyndte ved Midten af Maj.

Frostmaalerlarver (*Cheimatobia brumata*) har skadet Ribs og Solbær paa Mors (N. A. Olesen). Ved Jernved optraadte de sammen med en anden Maalerart *Thamnonoma wauaria*.

Stikkelsbær er ved Bagsværd og Tjæreby hjemsoget af *Stikkelsbærmider* (*Bryobia ribis*). Førstnævnte Sted har mange Buske delvis tabt Bladene. Sprøjtning med 2 pCt. Sprøjteolie har virket godt (H. Øhlens).

Solbærmider (*Eriophyes ribis*) omtales kun fra Aalborg og København.

Køkkenurter. *Jordbær.* *Hindbær-Snudebillen* (*Anthonomus rubi*) har gjort Skade i Bagsværd. Ved Silkeborg er Jordbærplanterne angrebet af *Kartoffelborerens* Larve (*Hydroecia micacea*); det tilraades at opgrave dem med Klump og ødelægge dem (N. Gram). I flere Gartnerier og Haver har *Jordbærvikleren* (*Acalla*

*) De benævnes ofte fejlagtigt Æbleviklere; dette Navn tilkommer den Viklerart, som angriber Æblefrugterne.

comariana) gjort megen Fortræd. Sprøjning med Arsenik har kun haft ringe Virkning. *Springhaler* (Podurer) antagelig *Sminthurus* sp.) har angrebet Jordbær ved Farum. I Lyngby optræder lignende Former i Masse paa alle Køkkenurter (H. Øhlers). *Jordbærmidder* (*Tarsonemus fragariae*) nævnes fra Askov. I Sundbyerne (Amager) er et Parti Jordbær af en for nogle Aar siden fra Tyskland indført Sort „Flandern“ ret stærkt angrebet af *Nematoder* (Aal) (*Aphelenchus ormerodis*); Angrebet søges begrænset ved Tilintetgørelse af Planterne.

Ondartede Angreb af *Bladrandbiller* (*Sitona lineata*) paa Ærterne er forekommet flere Steder. Ved Aalborg var kun de tidligt saaede gnavede (O. Hein).

Jordløpper (*Phyllotreta*-Arter) har rundt om i Landet ødelagt saaede Radiser, Majroer og Kaal. Ogsaa udplantede Kaal er flere Steder gnavet stærkt. Flere Steder er forsøgt Sprøjtning med Nikotin, Arsenik og „Nosprasen“.

Kaalsommerfugle (*Pieris brassicae* o. a.) har i Aar været ualmindelig tidlig paa Færde, allerede 13. April saas enkelte sværmende Eksemplarer. Æg fandtes ved Lyngby 11. Maj, og 1. Juni fandtes centimeterstore Larver (H. Øhlers). Hvis Vejret vedbliver at være gunstigt, kan der sikkert ventes stærke Angreb.

De første Æg af *Kaalfluen* (*Chortophila brassicae*) blev set ved Lyngby den 7., den 16. noteredes de første angrebne Radiser og den 25. de første angrebne Blomkaal (H. Øhlers).

Løgfluen (*Hylemya antiqua*) har ved Aalborg begyndt sit Angreb.

Paa Kaal, Tulipanløg o. m. a. i Sorøegnen optræder *Tusindben* (*Julus* sp.) slemt. I et Tulipanbed blev 61 Planter af 70 ødelagt ved Gnavet.

Over *Muldvarpe* (*Talpa europaea*) klages der fra flere Steder.

Prydplanter o. a. *Frostmaalere* (*Cheimatobia brumata*) og forsk. *Viklere* (*Tortricidae*) har gnavet stærkt i Tjørn, Lind, Naur, Roser o. a.. Roserne er sine Steder stærkt besat med *Bladlus* (*Aphididae*). Levkøjer i Hus i Glostrup var stærkt medtagne af *Jordloppegnav*, der tilraadedes Sprøjning med Nikotin eller Blyarsenat.

København, den 5. Juni 1925.

Mathias Thomsen.

Efterlysning: 6 Rulletavler (Sortrustangreb i 38 Aar, Danmarkskort med Bladrullesyge og Mosaiksyges-Udbredelse, samt Statistik over Medarbejdere) der er udlaaante, bedes tilbagesendt snarest.

Maanedlige Oversigter

over

Sygdomme hos Kulturplanter

fra

Statens plantepatologiske Forsøg.

CXXXVI. Landbrugsafgrøder. Juni 1925.

Stormen har, navnlig i Vestjylland beskadiget Korn, Roer og Kartoffler stærkt, særlig hvor der var Sandflugt. Læplantningernes Nytte har været iøjnefaldende.

Lyspletsyge har været meget fremtrædende, hvor Jorden har faaet for meget Mergel eller Kalk tilført. Brugen af Svovlstur Ammoniak i Stedet for Salpeter har i stor Udstrækning modvirket Sygdommen.

Byggets Stribesyge er meget udbredt, men fra flere Egne af Landet fremhæves det dog, at Sygdommen paa Grund af den tiltagende Afsvampning er i kendelig Tilbagegang. *Byggets Bladpletsyge* har bredt sig stærkt i Maanedens Løb og er stedvis blevet saa ondartet, at den har mindet om Stribesyge; de to Sygdomme viser sig at kunne bekæmpes under eet, ved samme Afsvampning.

Nøgen Hvedebrand er flere Steder fundet i Standard-Hvede. *Nøgen Bygbrand* er langt almindeligere end de foregaaende Aar og vil mange Steder gøre Anskaffelse af nyt, sundt Sædekorn ønskelig. Ogsaa *Dækket Bygbrand* og *Stængelbrand* i Rug omtales fra mange Sider, men disse to bekæmpes let ved Overbrusning med Kemikalier.

Gulrusten har været tidligt paa Færde, særlig i Panser-Hvede II.

Sortbenssygens Optræden tyder flere Steder paa, at man har været alt for ukritisk i Valget af Læggekartofler.

Kartoffelbrok er fundet i en Have ved Haderslev, en i Forvejen smittet Kommune; nogle Haveejere, der, uanset Landbrugsministeriets Tilbud om uimodtagelige Sorter og trods Forbudet mod Dyrkning af de gamle, modtagelige Sorter, har lagt disse, har atter maattet grave dem op.

Havreaal optræder rundt omkring; Afgrøderne lider mest paa tarvelig Jord eller Jord i daarlig Kultur. Som oftest er Aarsagen en for hyppig Gentagelse af Havreaafgrøder i Sædskiftet. Enkelte Tilfælde kan dog ikke forklares paa denne Maade.

Angrebene af *Stankelbenlarver* ophørte de fleste Steder nogenlunde sidst i Maj. Omsaaede Marker er dog ogsaa i Juni flere Steder blevet stærkt medtaget. I Nørreaadalens Enge fortsattes Angrebet ligeledes i Juni.

Fritflueskade af Betydning omtales kun fra Aalborgegnen, hvor sent saaet Havre er ondartet angrebet.

Bedelusene begyndte først i Maaneden at vise sig i Frøroerne.

Bedefluen synes ikke at optræde slet saa ondartet som i Fjor.

Det samme hævdes fra flere Sider om *Kaalflu*; men andre Steder volder den betydelig Ødelæggelse i Kaalroerne.

Kløveren er ikke sjældent meget medtaget af *Kløvera*.

Gulerod-Krusesygen er slem visse Steder, særlig i Nordjylland. Nikotinsprøjtning (0,1 pCt. Nikotin) kan foretages: 1) naar Angrebet først viser sig (mod de voksne, æglæggende Insekter); 2) naar Larverne ses paa Bladene (sædvanlig i Midten til Slutn. af Juli).

LXVI. Havebrugsafgrøder. Juni 1925.

Stormen har i Vestjylland skadet Frugttræer og Frugtbuske meget. Yderligere har *Kærnefrugtskimmel* – i Forbindelse med Frostmaalerlarverne – mange Steder bidraget til Ødelæggelse af den ellers lovende Frugtsætning. *Æbleskurven* er sidst i Juni begyndt at blive stærkt fremtrædende.

Ribs og Solbær har i udtrakt Grad kastet de ansatte Bær; det har været værst paa tør Jord og sættes i Forbindelse med den tørre Periode lige efter Frugtsætningen. *Bladrandsyge* synes oftest foraarsaget af Sult og er forebygget ved stærk Tilførsel af organisk Gødning eller Kali.

Hindbærrene blev i den varme Periode mange Steder paaafaldende gulbladede, under Forhold, der tyder paa en Forbindelse med den hos Hindbær forekommende *Mosaiksyge*.

Pletbakteriose optræder ret ondartet paa Bladene af Blomkaal, der kan være helt oversaaet med de smaa, uregelmæssige, gulrandede Pletter.

Kaalbrok angriber Hvidkaal temmelig stærkt i en Mark, der for to Aar siden var fyldt med „Agerkaal“.

Æblerne har mange Steder lidt meget ved Angreb af *Tæger*. Frugterne er tit ødelagt af *Æblebladhvepsen*. I en Del Haver optræder *Blaahovedet* i umaadeligt Tal.

Stikkelsbærbladhvepse (Stikkelsbærorme) er som altid talrige. De bekæmpes dog ret let ved Foraarssprøjtning med Nikotin eller Arsenik.

Paa mange urteagtige Planter, særlig Kartoffler, Jordbær og mange Prydplanter har *Tæger* gjort overordentlig megen Skade. *Kartoffelborenen* optræder hist og her ret ondartet i Stænglen af Kartoffel, Rhabarber o. a., som de gnaver sig ind i.

Ogsaa Larverne af *Kaalfluen* og *Gulerodsfluen* har gjort megen Skade, særlig førstnævnte. I Nordjylland har *Gulerod-Krusesygen* flere Stedet taget haardt fat.

Til Underretning for vore Medarbejdere tjener endvidere følgende Oversigt:

Der er for Juni indkommet 50 Beretninger, hvoraf 26 fra Jylland og 24 fra Øerne.

Korn. Stormen, der særlig hærgede Jylland 11.—17. Juni, efterlod i Vestjylland Rugen meget forpisket, i Vestsiden af Marker uden Læ er regelmæssigt et Par Favnes Bredde, og paa let Jord heldende mod Vest endnu mere ødelagt; ogsaa i det øvrige Jylland er en Del Rug slidt og brudt. Havren staar over store Dele af Jylland med svedne Bladspidser og baade i Havre og Byg kan findes knækkede, hvide Blade, der minder om Gulspids-syge, men bl. a. ved deres Udbredelse i Forhold til Læplantninger tydeligt nok er kendetegnede som Stormskade.

Gulspidssyge er iagttaget paa Byg ved Askov, Gredstedbro, Tønder (10 ha ompløjet — Forfrugten Roer) og i Nørre Høstrup, hvor Bygget i en Blandsædsmark var værre angrebet end Havren, efter at Jorden for et Aars Tid siden var undergrundsbehandlet paa Grund af Al og „haard Bund“ (Hans Hansen). Ved Ølgod er en Havremerke 3 Aar efter meget stærk Mergling gulspidssyg over det hele — ikke lyspletsyg — og Byg ved Siden af staar godt (A. Pedersen).

Lyspletsygen har været fremtændende, og i mange Tilfælde i Marker, hvor den ellers ikke optræder. Angreb i Byg fandtes bl. a. paa Sjællands Odde og Langeland, ved Stadil og ved Lyngby, men for Havre foreligger der Meddelelser fra følgende Lokalteter: Ballerup, Hedehusene, Veddelev, Gyrstinge, Herlufmagle, Øverup, Snesere m. fl. St. i Sydsjælland, Odenseegnen, Hammelev, Aarhuseggen (mange Steder), Hovedgaard, Visborggaard, Vest-Himmerland (udbredt), Tylstrup, Brønderslev (mange Angreb), Dybvad (flere Steder), Outrup, Gjesten, Oksbøl, Lindknud, Sædding, Guldager, Studsgaard, Stadil, Salling (flere Steder). Blandt de fremmede Faktorer nævnes særlig Mergling (paa ret svær Lerjord har man dog givet 4 Kbf. Mergel : 42,000 kg Kulsur Kalk pr. ha uden endnu at have faaet Lyspletsyge (Hartvig Larsen), Udkørsel af Muraffald paa Eng (H. P. Nielsen), for rigelig Brug af Ajle, Latrin og Salpeter (paa en Mark saas en tydelig Aftagen i Rækkefølgen: Norgesalpeter, Ajle, Sovlsur Ammoniak), Tilstedeværelsen af et fast Jordlag under et ret løst Pløjelag (N. Vester). Sovlsur Ammoniak har mange, men dog ikke alle Steder formaaet at hæve Sygdommen. Sejrhavre synes stærkest angrebet, men Gul Næsgaard og Sølv-Havre følger godt med. Fast Sammentrykning af Jorden modvirker Sygdommen (Hartvig Larsen).

Meldug (*Erysiphe graminis*) har flere Steder bredt sig fra Vinter-Byg ind i Vaar-Byg; 150 m fra Vinter-Bygget er der ingen Angreb (Oluf Jensen).

Byggets Stribesyge (*Pleospora graminea*) er, som tidligere Aar, meget udbredt, men fra flere Egne af Landet fremhæves dog, at Sygdommen paa Grund af den tiltagende Afsvampning er i kendelig Tilbagegang.

Byggets Bladpletsyge (*Pleospora teres*) er meget udbredt, særlig i Prentice- og Prinsesse-Byg. Stedvis har Angrebet sikkert gjort betydelig Skade; fra Samsø skrives saaledes: Nu i det fugtige Vejr ligger de visne Blade paa Jorden og danner et helt fedtet Lag, der undertiden synes at have fremmet Fodsyge (P. Riis Vestergaard).

Fodsyge i Hvede og Byg har stedvis været iøjnefaldende og forarsaget Misvækt paa større eller mindre Pletter. Paa Samsø var Angrebet ondartet paa en Del af Marken, hvor der i 1921 var Kløver og Græs, medens Kornet var sundt, hvor der i 1921 var Korn, siden er Marken behandlet ens, med Blandsæd 1922, Runkelroefrø 1923, Byg 1924 og Hvede 1925 (P. Riis Vestergaard). Paa en Gaard i Almind var der stærkt Angreb i følgende Sædskifte: 1923 Frørunkelroer (20 Læs Staldgødning), 1924 Guldbyg (Kunstgødning), 1925 Hvede (Kunstgødning); efter Græs 1923 og Guldbyg 1924, paa Jord der ikke har faaet Staldgødning i 30 Aar, var Hveden sund (Jes Nielsen). Et Par af de indsendte Prøver gav ved Henliggen *Slimskimmel* (*Fusarium* spp.). Rugen led inden Stormen mange Steder af *Knækkesyge* og under Stormen har yderligere en Mængde Planter, der stod paa svage Fødder, lagt sig.

Nøgen Hvedebrand eller *Støvbrand* (*Ustilago tritici*) er fundet ved Sengeløse, Købelev, Dalum og flere Steder i Nordslesvig — alle Steder i Standard-Hvede.

Nøgen Bygbrand (*Ustilago nuda*) er meget udbredt i Aar: I Københavns Amt med op til 3 pCt. syge (M. Greve), ved Tystofte i flere nye Sorter og stærkt i en enkelt Sort (H. Bagge), paa Lolland-Falster ofte svage Angreb (Holme Hansen), paa Skelskøregnen i de fleste af 80 Bygmarker med forskellige Sorter (P. H. Hansen), paa Fyen svage Angreb, i Vendsyssel, i Guldbyg ved Visborggaard, og i Karlsbyg avlet i Thy.

Dækket Bygbrand (*Ustilago hordei*) synes ogsaa i Tiltagende: Aarhuseggen, Fyen, Stepping (for Vinterbyg).

Rugens Stængelbrand (*Urocystis occulta*) er udbredt, men sjælden ondartet; ved Næstved saas dog 10—15 pCt. syge Planter, ved Aarhus 12 pCt., enkelte Steder i Sydjylland og Haderslev Amt op til 20 pCt.

Afsvampningsarbejdet. Afsvampning af Hvede synes saa selvfølgelig, at den næsten ikke nævnes i Meddelelserne. Mod *Rugens Stængelbrand* har Overbrusning med Formalin, Germisan, Uspulun eller Fusariol, Tørafsvampning med Germisan eller Kobberkarbonat hjulpet godt. Afsvampningen af Byg er taget saa stærkt til at det mærkes i betydelig Grad paa *Stribesygen*; enkelte Steder er Varmtvandsafsvampning endnu anvendt, og med Held, men iøvrigt har de nye kemiske Midler Germisan og Tillantin erobret Pladsen; for begges Vedkommende ses enkelte Tilfælde, hvor de ikke har bragt stærke Angreb ned til 0, men i Hovedsagen har Virkningen været fortræffelig. Ogsaa Angrebene af *Byggets Bladpletsyge* har Afsvampningen nedsat kendeligt. I flere Tilfælde har Afsvampningen tillige givet en tættere Plantebestand, et Forhold der særlig tilskrives Virkning mod *Slimskimmel* o. a.. At ingen af de kemiske Midler har forebygget *Nøgen-Brand* hos Hvede og Byg bemærkes fra flere Sider.

Gulrust (*Puccinia glumarum*) betegnes fra flere Steder som tidligere og stærkere end sædvanligt. Ved Dalum er navnlig Vaar-Hvede stærkt angrebet, derefter følger Panser-Hvede II og Ridder-Hvede, medens Tri-folium-, Smaa-, Stand- og Standard-Hvede samt Øtøfte 47 og 66 har klaret sig bedre og er omtrent ens (L. P.

Jensen). Ogsaa ved Abed og Tystofte er den forskellige Modtagelighed udpræget, men tillige fremhæves den vekslende Jordbunds Indflydelse; ved Tystofte er de tidligst angrebne Familier næsten helt visne og Vintersporer dannede (H. A. B. Vestergaard, H. Bagge). Ogsaa paa Gaardene er stærke Angreb i Panser-Hvede fremtrædende, ved Roskilde særlig stærkt hvor Forfrugten ogsaa var Hvede (H. P. Hansen), ved Aarhus paa en Gaard saa stærkt at Afgrøden antages at være formindsket til under Halvdelen af det normale (Hartvig Larsen). Ved Haraldskær var Gulrust ret udbredt i Rug paa jernholdig Kærjord (M. Sørensen).

Rodfrugter. *Stormen* var mange Steder ødelæggende for Roemarkerne i Vest- og Midtjylland, navnlig Runkelroerne har i stor Udstrækning maattet ompløjes. Flere Steder paa Sjælland er Runkelroerne beskadigede slemt af *Haglbyster*.

Lyspletsyge i Kaalroer saas ved Varde i en Mark, hvor ogsaa Havre og Kartofler var syge.

Mosaiksyge i Runkelroer er iagttaget forskellige Steder paa Sjælland, samt paa Møen, udbredt og ofte ret stærkt. Ved Skelskør viste et Forsøg med Runkelroer fra forskellige Avlssteder følgende pCt. Mosaiksyge: Roer fra lav Jord: 20,5, Roer fra høj Jord 1) hvor der ikke før er avlet Frø: 17,5, 2) med Forfrugt Engsvingel: 42,0, med mange Aars Runkelroefrøavl forud: 53,5 (P. H. Hansen).

Bedeskimmel (*Peronospora Schachtii*) saas spredt og pletvis i Runkel- og Sukkerroer forskellige Steder paa Øerne og i Sydjylland.

Rodbrand (*Phoma betae*, *Pythium Baryanum*) er fundet mange Steder, omend næppe saa ondartet som visse Aar, og næsten altid i Forbindelse med Kalktrang.

Kartofler. *Stormen* har hærget Kartoffelmarkerne i Vestjylland slemt, særlig hvor der har været Sandflugt; længere mod Øst ses en Del knækkede Stængler, men dog maaske særlig hvor der i Forvejen var Angreb af Rodfiltsvamp eller Knoporm.

Bladrullesygen ses nu i de tidlige Kartofler i mange Haver og begynder ogsaa at vise sig i Markerne (Lolland, Varde). Opgravning af de syge Planter i Fjor har ikke været tilstrækkelig, hvorimod der ses gode Resultater ved Indkøb af kontrolleret Læggemateriale (H. Gram, F. Køster).

Mosaiksyge er meget udbredt, navnlig i de tidlige Sorter i Haverne.

Sortbensyge (*Erwinia phytophthora*) optræder som sædvanligt spredt i de tidlige Sorter i Haverne; men ogsaa fra Landbruget lyder der Klager, der tyder paa at man er alt for ukritisk med Valg af Læggekartofler (V. Kristensen, M. N. Bruhn).

Kartoffelbrok (*Synchytrium endobioticum*) er fundet i en Kolonihave i Haderslev, en i Forvejen smittet Kommune (M. N. Bruhn).

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*) fandtes i brune Stiber paa Stængler af Webb's indsendt fra Kjærbølling ved Vejle (A. M. Sørensen); der foreligger her sikkert det indledende Angreb, stammende fra smittede Knolde. Paa Blade af Webb's indsendt fra Brønderslev 2. Juli fandtes saavel Kartoffelskimmel som Kartofflens *Bladpletsyge* (*Alternaria solani*).

Rodfiltsvamp (*Rhizoctonia solani*) har forskellige Steder angrebet Spirer og Stængler under Jorden og derved foraarsaget Spring.

Bælgplanter. *Mosaiksyge* er fundet i nogle 2 Aar gamle Hersnap Rødkløver (Københavns Amt), blandt hvilke en forskellig Modtagelighed syntes at gøre sig gældende (E. V. Ellehauge).

Kløver-Bladskimmel (*Peronospora trifoliorum*) angreb Alsike (amerikanske og canadiske meget stærkt, svenske og en tysk mindre) og Rødkløver (ubetydelig) hele Foraaret, men særlig midt i Maj (J. Holmgård).

Græsser. *Skedesvamp* (*Epichloë typhina*) fandtes ret stærkt paa Hundegræs ved Borre og Kolding m. fl. Steder.

Draphavrebrand (*Ustilago perennans*) omtales som meget almindelig, et Sted med mindst en Fjerdedel syge Toppe.

Frugttræer. *Stormen* har i Vestjylland skadet Frugttræer og Frugtbuske meget. Paa Æble- og Pæretræer er visnet en Del Grene i den varme Periode 8.-12. Juni og de efterfølgende Stormdage; det er Grene som er beskadigede i den forrige, strænge Vinter, har skudt noget i 1924, ogsaa maaske baade skudt og blomstret i 1925, men uden at kunne opfylde de Krav Maaneden stillede til Saftvejene (H. Gram).

Kærnefrugtskimmel (*Sclerotinia fructigena*) har - i Forbindelse med Frostmaalerne - mange Steder helt ødelagt den ellers lovende Frugtsætning.

Æbleskurv (*Venturia inaequalis*) begyndte ved Lyngby sine Angreb ca. 10. Juni; sidst i Juni ses der stærke Angreb rundt om i Landet.

Blommepunge (*Taphrina pruni*) fandtes ved Brænderup i betydeligt Antal (Lars Hansen) og er ligeledes indsendt fra Langeskov.

Stenfrugtskimmel (*Sclerotinia cinerea*) synes ret godartet omend der i Surkirsebær ses enkelte stærke Angreb; ved Fredensborg var der et ondartet Angreb i Ostheimer og mindre i Skyggemørel (H. Øhlens).

Sølvglans (*Stereum purpureum*) havde ved Haastrup og Baaring paa Fyn, samt ved Sdr. Bjært dræbt et Antal Blommetræer (Victoria, Jefferson, Reine Claude) og smittet flere (H. Gram, Lars Hansen).

Frugtbuske. Ribs og Solbær har i udstrakt Grad afkastet Bærrene, alle eller de yderste i Klaserne. Det sættes i Forbindelse med den tørre Periode lige efter Frugtsætningen og har været værst paa tør Jord; om det tillige kan sættes i Forbindelse med Svækkelse paa Grund af Snylterens Angreb, er uvist. Mulig kan ogsaa

Bladrandsyge være medvirkende; denne er iagttaget mange Steder paa Ribs (og andre Frugtbuske) og tilskrives i nogle Tilfælde Blæst eller sen Omplantning, men er sikkert oftest forarsaget af Sult; den er nemlig i flere Tilfælde forebygget ved Filførsel af Kali eller organisk Gødning (f. Ex. Høsegødning).

Ogsaa Stikkelsbærbuskene har kastet en Del Bær; i flere Tilfælde har Grenene samtidigt været angrebne af *Drueskimmel* (*Botrytis cinerea*) og denne Svamp er næsten altid at finde paa de afkastede Bær.

Stikkelsbærdræberen (*Sphaerotheca mors uvae*) begyndte at vise sig først i Juni; der omtales stadig gode Resultater af Vintersprøjtning (Svovlkalk, Blaasten, Formalin) og Sommersprøjtning (Blighty og Formalin). Whitesmith viser sig som sædvanlig modstandsdygtig (J. Thorsen).

Hindbær (særlig Marlborough) blev mange Steder i den varme Periode paafaldende gulfarvede. Den Maade, de syge Individer er fordelt paa, kan tyde paa en Forbindelse med den hos Hindbær forekommende *Mosaiksyge*.

Hindbær-Stængelsygen (*Didymella applanata*) har i mange Plantninger ødelagt et stort Antal Skud; i et Sortsforsøg paa Blangstedgaard angribes alle Sorter, men Goliath og Fastolff lider mere derunder end Fajstrup og Superlativ; ved Virum var Superlativ stærkt medtaget (N. Esbjerg, H. Øhlers).

Køkkenurter. *Pletbakteriosen* (*Bacterium maculicolum*) optræder ved Lyngby allerede ret ondartet; de smaa Blomkaalsplanter har mange af de gulrandede Pletter, og samtidigt er mange af dem „hjerteløse“ (H. Øhlers).

Kaalbrok (*Plasmodiophora brassicae*) har ved Kvistgaard angrebet Hvidkaal temmelig stærkt, paa et Areal, hvor der 1923 var Havre fyldt med „Agerkaal“; Rødkaal synes at lide mindre (M. Grytzmejer).

Drueskimmel (*Botrytis cinerea*) ødelagde sidst i Juni en Mængde Jordbær. Ogsaa *Meldug* (*Sphaerotheca macularis*) ødelagde en Del Bær, særlig af Deutsch Evern.

Skalotterne lider flere Steder under Angreb af *Løgskimmel* (*Peronospora Schleideni*) og *Bakteriose* („Bløde Løg“).

Lyngby, den 5. Juli 1925.

Ernst Gram.

Korn. Der er indkommet adskillige Meddelelser om Angreb af *Havreaal* (*Heterodera Schachtii*); i flere af disse Tilfælde skyldes Angrebet tydelig nok, at Havre eller Blandsæd er gaaet for ofte igen i Sædsiftet, ved enkelte andre, hvor dette ikke har været Tilfældet, er det vanskeligt at give en tilfredsstillende Forklaring. Om Jordbundens Betydning skrives fra Sønderjylland: „Man tror, at naar man er uden for Østeregnens Lerjord, er der intet Hensyn at tage til Havreaal, men det passer ikke. Foruden dette Eks. (Angreb paa Sandjord i Vestlandet) har jeg tidligere fundet Havre lige ude ved Vesterhavet paa Sandmuld meget ondartet angrebet af Aal“ (Hans Hansen). Fra Sydsjælland skrives, at Havren lider mest paa tarvelig Jord eller Jord i daarlig Kultur (M. Bakman og H. R. Hansen).

Fra Slagelse er modtaget Bygplanter, hvis Aks var skadede af *Blærefodder* (antagelig *Limothrips denticornis*).

Angreb af *Smælderlarver* (*Agriotes*-Arter) paa Havre efter Byg omtales fra Astrup. En Nabomark med Byg efter Roer paa koldere Jord, men saaet 10–12 Dage før, var ikke angrebet (Bachmann-Olesen).

Hvidaks i Rug, forarsaget af *Hvidaksuglen* (*Hadena secalis*) ses meget i Brønderslevengen, men Skaden er ringe (V. Kristensen). Muligvis er det samme Dyr, der har frembragt Hvidaks i Hvede ved Købelev (Holme Hansen).

Nogle Marker med svagere Angreb af *Stankelbenlarver* (*Tipula paludosa*) har i det gunstige Vejr rettet sig godt. Vi har faaet flere Meddelelser om Omsaaning, hvoraf anføres følgende: „Omsaaning af de stærkest angrebne Marker har været meget virkningsfuldt“ (M. Olesen). Omsaaning med 6-radet Byg i sidste Halvdel af Maj, „ogsaa i Bygget har Larverne anrettet store Ødelæggelser“ (M. Sørensen). Omsaaning med Korn omkr. 1. Juni, „dette omtrent ødelagt“ (Bachmann-Olesen). Omsaaning med Turnips i første Uge af Juni, „efterhaanden som Spirerne brød frem, blev de fortæret af Larverne“ (E. Mouritsen).

Fritfluen (*Oscinis frit*) har i Aar næsten alle Vegne været godartet. Kun fra Aalborgegnen skrives, at Angrebet i *sent* saaede Havremarker er „saa ondartet som sjældent før, saaledes at Markerne har et meget busket og uensartet Udseende“ (Andersen Lyngvad). Ellers nævnes Fritfluen kun fra et Par Saatidsforsøg.

Angreb af *Bygfluellarver* (*Chlorops taeniopus*) er meddelt fra Odense (6–7 pCt. af Planterne) og Verst (over 50 pCt). I Lyngby var den 7. Juli de fleste Larver forpuppede (P. Bovien).

Vi har i flere Tilfælde faaet indsendt Bygaks med Kokoner af *Nellikognaveren* (*Phytonomus* (eller *Hypera*) *polygoni*), en Snudebilleart. Larven, der lever paa Polygonum og Planter af Nellikefamilien, gaar gerne op paa Kornet for at spinde sig ind, men er uskadelig.

Runkelroer og Sukkerroer. Paa en Sukkerroemark ved Taastrup var Planterne, paa den Del af Marken, der laa nærmest ved en Have skadede ved Sugning af en Art *Tæger* (*Calocoris bipunctatus*). I de første Dage af Maa-neden begyndte *Bedelusene* (*Aphis papaveris*) at vise sig i Frøroerne, og nu findes der mange Steder Angreb, der

dog gennemgaaende er holdt nede ved Afknibning eller Dypning, saa at Sprøjtning endnu ikke har været nødvendig.

Medens *Aadselbillerne* (*Blitophaga opaca*) paa Øerne allerede først i Maaneden i det væsentlige var færdige med deres Angreb, meldes der i Løbet af Juni om adskillige Angreb i Jylland; (Dronninglundegnen, Vardeegnen, Toftrup, Visborg).

Bedefluen (*Pegomya hyoscyami*) synes knap at være saa ondartet som i Fjor, omend mange Marker har lidt betydeligt (Tylstrup, Aalborgegnen — „sjældent været saa ondartet“ —, Odenseegnen — „værre end sædvanlig“ —, Vordingborg, Tjæreby, Ølstykke, Taastrup).

Kaalroer, Turnips og Kaal. Endnu i Begyndelsen af Juni fortsatte *Jordlopperne* (*Phyllotreta*-Arter) deres Ødelæggelse. Særlig paa Sjælland er mange Marker omsaaede.

Paa en Kaalroemark i Ravning blev et lavt Parti, hvor Jordbunden var moragtig Muld, fuldstændig raseret af *Smælderlarver* (*Agriotes* sp.) (M. Sørensen). Kaalroer var ved Visborg angrebet af *Turnipsbladhvæpsen* (*Athalia spinarum*) (C. O. Jørgensen). I sidste Halvdel af Juni er Kaalroer i Hads Herred blevet gnavet af *Kaalmøllarver* (*Plutella cruciferarum*) (A. M. Sørensen).

Kaalroerne lider mange Steder, mest i Jylland og paa Lolland-Falster, ved Angreb af *Kaalfluellarver* (*Chortophila brassicae*). Flere Meddelere skriver dog, at Larverne ikke er saa slemme som i Fjor. I Haverne angribes Kaalen, særlig den udplantede og mest Blomkaalen, af *Kaalfluellarverne*.

Tabet for Frøavlens ved Angreb af *Glimmerbøssen* (*Meligethes aeneus*), *Skulpesnudebiller* (*Ceuthorrhynchus assimilis*) og *Kaalgalmyg* (*Cecidomyia brassicae*) synes meget varierende, som Helhed dog vist under Gennemsnittet.

Ved Herløv saas et ejendommeligt Angreb af Larver af *Den store Kaalsommerfugl* (*Pieris brassicae*) paa Frø-Kaalroer, Skulperne afgnavedes, undertiden gnavedes ogsaa Topgrenene (H. R. Hansen).

Grønirisker (*Fringilla chloris*) har hærget Turnipsfrø ved Næstved (M. Bakmann og H. R. Hansen).

Gulerødder. I Nord- og Midtjylland ses mange Steder *Krusesygge* i Gulerødder foraarsaget af *Bladloppen* (*Trioza viridula*). I Brønderslevegnen gør det stor Skade. (V. Kristensen).

Stærke Angreb af *Gulerodsfluens* Larve (*Psila rosae*) nævnes fra Studsgaard, Lyngby og Husum.

Kartofler. Overmaade almindeligt er Kartoflerne mere eller mindre medtaget af *Tæger* (*Lygus pabulinus*). Særlig paa lune Steder, nær Hegn og Ribbuske er Ødelæggelsen mange Steder ualmindelig stærk. Fra Skelskør og Maribo nævnes ogsaa *Bladlus* (antagelig *Myzus persicae*).

Ondartede Angreb af *Smælderlarver* (*Elateridae*) er iagttaget ved Dybvad (Bachmann-Olesen) og Aalborg (særlig sent lagte, svagt gødede) (Andersen Lyngvad).

Kartoffelborenen (*Hydroecia micacea*) er optraadt talrigt i Haver i Nakskov og Næstved (F. Køster, M. Bakmann).

Raager har i Torkildstrup Forevisningsmark oppillet Halvdelen af de lagte Kartofler i et Sortsforsøg og tillige taget en Del Sædekorn. Ved Siden heraf har de dog ogsaa taget en Del Larver af forskellig Slags (F. Køster).

Bælgplanter og Græs. Stærke *Kløveraalangreb* (*Tylenchus devastatrix*) er fundet flere Steder, saaledes ved Mørkøv, (Kløveren dræbt paa store Partier af en 1. Aars Mark; Kløver hvert 6. Aar; Frits Olsen); endvidere ved Odense (L. P. Jensen). Ved en Markundersøgelse i Sydsjælland var af 18 Marker: 8 ikke, 2 svagt, 3 betydeligt, 3 stærkt og 2 ondartet angrebne. Den i Majoversigten omtalte Lucernemark med Aal ser ud til at forvinde Angrebet (M. Bakman, H. R. Hansen).

Kællingetand bliver ved Tystofte stærkt skadet af *Ærtelus* (*Macrosiphum pisi*) (H. Bagge).

Frøsætningen paa Tidlig Rødkløver lider sammesteds meget ved Angreb af *Spidsmusnudebiller* (*Apion apricans*). „Der findes Larver i næsten alle Blomsterhoveder og undertiden 7–8 Larver i hvert. Det kan maaske blive helt ødelæggende for Frøavlens i Aar“ (H. Bagge).

Paa Maglebøgegaard ved Abed er Humle-Sneglebælg gnavet paa Bladene af en Art af *Spidsmusnudebiller* (*Apion pisi*). Angrebet er i Aar kun svagt, men var i 1922 ondartet (H. Wested).

Ved Viby var der først i Maaneden noget Angreb af *Timothévikleren* (*Tortrix paleana*) i Hundegræs (M. Greve). Paa en Hundegræsfrømark i Sydsjælland har Sommerfuglelarver, vistnok *Frøgræsugler* (*Apamea testacia*) gjort ikke ringe Fortræd (Gejl-Hansen).

I Nørreadaalen er *Stankelbenangrebet* fortsat ind i Juni; det synes ikke her at blive saa stærkt som i Fjor. Det nye Udlæg af Græs i Havre er dog flere Steder mislykket og maa saas om i Juli, naar Larveangrebet er forbi (A. P. Aidt). Ved Rødby er store Dele af to Folde, hver paa ca. 15 Td. Ld., meget stærkt udtyndet af *Stankelbenlarver*; særlig er det gaaet ud over Hvidkløveren. Store Sværme af *Raager* har holdt til paa Arealet og gennemrodet Jorden efter Larverne (Holme Hansen). Paa et Lavmoseareal (10–12 Td. Ld.) ved Haslev, som blev udlagt uden Dæksæd i Marts (til vedvarende Græs), blev Græsset efter at være kommet godt op ødelagt af *Stankelbenlarver* og *Smælderlarver* i Forening. Ogsaa 2. Udsæd (midt i Maj) var noget medtaget. Muligvis spiller dog ogsaa Jordbundsforholdene en Rolle (K. Møller).

Frugtræer. Der meldes fra flere Steder om ondartede Angreb paa Æbletræer af *Tæger* (antagelig mest *Plesiocoris rugicollis*). „Filippa“ og „Belle de Boskoop“ nævnes som særlig angrebne (Hans Gram, L. Hansen, Oluf Pedersen).

Angreb af *Bladlus* (antagelig *Aphis fitchii* og *A. pomi*) paa Æble nævnes fra enkelte Steder. Paa Blommer og Kirsebær optræder de endnu ret svagt.

Af *Æblebladhvæpsen* (*Hoplocampa testudinea*) ses ret almindeligt saa haarde Angreb, at næppe en Frugt er fri (Hans Gram). Den synes i de senere Aar at gøre fuldt saa megen Skade som *Æblevikleren* (*Carpocapsa pomonella*). Ogsaa *Blommebladhvæpsen* (*Hoplocampa fulvicornis*) ødelægger mange Steder Frugterne. Mest maaske paa „Viktoria“, som i Aar har sat flest Frugter (Hans Gram).

Ikke sjældent ses Æbletræerne (og Tjørn) afløvede og overtrukne med Spind, som skyldes *Snareorm* (Spindmøl, *Hyponomeuta malinellus*). *Knopviklere* og andre Viklere (*Tortricidae*) har ødelagt Frugttræernes Løv mange Steder.

Flere supplerende Meddelelser om *Frostmaalerangreb* bekræfter, at Frostmaalerne i Aar har været ualmindelig ondartede. Larverne gik i Jorden først i Maaneden. Paa Foranledning skal det fremhæves, at Blaasten ikke dræber overvintrende Insektæg, Svovlkalk kun i ringe Grad, medens flere Sorter af Frugttrækarbolineum har en god Virkning overfor Æg af Frostmaalere, Viklere, Bladlopper og Bladlus.

I flere Haver optræder *Blaahovedet* (*Diloba coeruleocephala*) i umaadelig Mængder og afløver Æbletræerne fuldkomment (Aalborg, Charlottenlund, Gudhjem).

Ringspinderen (*Gastropacha neustria*) har ligeledes gjort en Del Fortræd, værst maaske i Tullebølle paa Langeland (F. Køster, H. Gram). Ved Tystofte optræder *Penselspinderen* (*Orgyia antiqua*) paa Pære.

Pæregalmug (*Contarinia pirivora*) findes flere Steder i betydeligt Tal.

Mideskurv (Pæregalmiden, *Eriophyes piri*) forekommer hist og her.

Frugtbusse. Ribs og Solbær viser ofte stærke Spor af Tægesugning. Det drejer sig om *Havetægen* (*Lygus pabulinus*), der har overvintret som Æg paa disse og andre Planter. Tægerne findes nu ikke mere her, men suger paa Havernes urteagtige Planter (se nedenfor).

Ogsaa *Bladlus* (*Myzus ribis*, *Rhopalosiphum ribis* o. a.) ses ofte paa Ribs og Solbær, men gør i Reglen ikke større Skade. Fra Fredericia omtales et stærkt Bladlusangreb paa Hindbær (L. Hansen). I en Hindbærkultur ved Gentofte er en Del Skud ødelagt ved Gnav af *Snudebiller* (*Otiorrhynchus picipes*).

Mangfoldige Steder bliver Stikkelsbær og Ribs mer eller mindre afribbede af *Stikkelsbærbladhvæpsen* (*Nematus ribesii*). De begynder sædvanlig med Stikkelsbærrene og gaar senere over paa Ribsene. Fra Sorø skrives, at det ser ud til, at Ribssorten „Fay's new prolific“, der har grovere Blade end andre Sorter, angribes mindst. (H. Gram). Ejerne er ofte med fuld Ret bange for at benytte Arsenik, naar der er Bær paa Buskene; mindre risikabelt er sikkert Nikotin (0,1 pCt.), som lettere vaskes af. Overpudring med Tobaksstøv eller Overbrusning med Alunopløsning hævdes ogsaa at have givet gode Resultater. (N. Hansen, Bachmann-Olesen).

Fra Sorø omtales Angreb af *Stikkelsbærpyraliden* (*Zophodia convolutella*) (H. Gram).

Larver af *Harlekinsommerfuglen* (*Abraxas grossulariata*) har angrebet Stikkelsbær og Ribs i Aabenraaegnen.

Fra enkelte Steder nævnes Angreb af *Stikkelsbærmider* (*Bryobia ribis*).

Solbærmider (*Eriophyes ribis*) har gjort Skade ved Haslev og Astrup.

Køkkenurter. *Jordbær.* Flere Steder har *Havetæger* (*Lygus pabulinus*) ødelagt Jordbærrene ved Sugning paa Blade, Blomster og Frugter. Fra Odense skrives, at Sprøjtning med 0,1 pCt. Nikotin + Sæbe før og under Blomstringen ikke synes at have hjulpet. (H. P. Warburg).

Skumcikader (*Aphrophora* sp.) har – i Forening med Snegle – skadet Jordbær ved Jernved (P. Nygaard).

Hindbærnsnudebiller (*Anthonomus rubi*) har ved Brønderslev og Aalborg været ondartet. Sidstnævnte Sted menes „Deutsch Evern“ at være stærkest angrebet (O. Hein).

Ved Mern har *Oldenborrelarver* (*Melolontha vulgaris*) dræbt en Del Jordbærplanter (O. Pedersen).

Ogsaa *Jordbærvikleren* (*Acalla comariana*) har i Begyndelsen af Maaneden stedvis været slem. Et stærkt Angreb har der saaledes været ved Søhus, værst i treaarige Planter, (K. Tingholm). Muligvis vil en Afmejning eller Afklipping af Bladene, naar 2. Larvegeneration i August viser sig i Planterne, kunne praktiseres med Udbytte. Et svagt Angreb af *Tusindben* (*Blanjulus?*) paa lavtsiddende Bær nævnes fra Oringe (N. Hansen).

De i forrige Oversigt omtalte *Nematoder* (*Aphelenchus ormerodis*) i Jordbær er konstaterede i Planter fra flere Steder (Graasten, Lyngby). Angreb af *Jordbærmider* (*Tarsonemus fragariae*) omtales fra flere Steder, men forveksles vist undertiden med Nematodeangrebet.

Vedrørende Angreb paa Kartofler, Kaal og Gulerødder se ovenfor.

Kartoffelboreren (*Hydroecia micacea*) har i Haver Vest for København været ubehagelig ved at borre sig ind i Rhabarberstilke (A. Dalskov). Ved Lyngby findes den ikke sjældent i Jordbær (Frugter og Stængler) o. a. Planter (H. Øhlers).

Minering af *Sellerifluen* (*Acidia heraclei*) omtales fra Stoholm.

Angreb af *Løgfluelarver* (*Hylemyia antiqua*) er ikke sjældne. Fra Aalborg skrives, at to Gange Vanding med Sublimatopløsning slet ikke har virket (O. Hein).

Tusindben (*Blanjulus?*) har ved Aalborg udhulet Agurkekærner, der som Følge af Tørken spirede langsomt. Sammedets findes de i Massevis i Radiser, der er skadede af Kaalfluelarver (O. Hein).

Ved Fortunen er Agurker i Hus blevet gnavet af *Bænkebidere* (*Oniscidae*) (A. Weber). *Snegle* (*Agriolimax agrestis*) har gnavet Agurkeplanterne ved Aalborg i den korte Regnperiode (O. Hein).

Tomater i Hus ved Høsterkøb var paa Rødderne stærkt besat med *Rodaal* (*Heterodera radicola*) (A. Weber).

„*Traadorme*“ (*Mermis*) angives fra Sorø at bore sig ind i unge Planter af Kaal, Agurk o. a. (H. Gram).

Muldvarpe (*Talpa europaea*) har gjort megen Skade ved Kvistgaard. Saksene siges ikke at virke (M. Grytzmejer).

Andre Planter. Roserne lider mange Steder meget ved Angreb af *Bladlus* (*Aphididae*), *Viklere* (*Tortricidae*) og af *Bladhvepse* (*Blennocampa* og *Ardis*), enkelte Steder af „*Rødt Spind*“ (*Tetranychus*). Levkøjer har ved Blangsted vist sig ikke at kunne taale Vanding med 0,1 pCt. Sublimat (N. Esbjerg). Vinterasters har i København været angrebet af *Skumcikader* (*Aphrophora* sp.). Myrer (*Formicidae*) har ved Jernved skadet nysaaede Græsplæner (P. Nygaard). Endvidere omtales *Hasselmider* (*Eriophyes avellanae*), stærkt Angreb paa Hassel ved Nakskov; *Spindemider* (*Tetranychus telarius*) paa Lind; *Bladlus* (*Lachnus fagi*) paa Bøg; *Bladlus* (*Chermes abietis*) paa Rødgran; *Skjoldlus* (*Lecanium corni*) paa Avnbøg; *Mellus* (*Aleurodes vaporarium*) paa Agurk og Fuchsia i Hus; *Penselspinder* (*Orgyia antiqua*) paa Mahonia o. a.; *Viklere* (*Tortrix nanana*) paa Rødgran.

København, den 8. Juli 1925.

Mathias Thomsen.

Maanedlige Oversigter

over

Sygdomme hos Kulturplanter

fra

Statens plantepatologiske Forsøg.

CXXXVII. Landbrugsafgrøder. Juli 1925.

Tørken fremskyndede Kornets Modning stærkt og forårsagede navnlig i Byggen en Del Blødstraaethed og daarlig Kærneudvikling.

Fodsyge har været særdeles almindelig og ondartet i Hvede, ved tæt Bestand, fast Jord og stærk Kvælstofgødsning, men navnlig, hvor Hveden dyrkes efter Byg eller Hvede; denne Praksis er i nogle Egne almindelig, men i mange Aar meget risikabel. Ogsaa i Rug, Byg og Havre er der iagttaget Fodsyge, omend i mindre Grad.

Stinkbrand fremhæves fra flere Sider som sparsom, omend der naturligvis forekommer enkelte stærke Angreb. Den allerstørste Del af Saahveden afsvampes og bør fremdeles afsvampes. Med Germisan, Hvedefusariol, Kobberkarbonat og Tillantin er der opnaaet smukke Resultater; fra enkelte Sider kommer der Meddelelser om utilfredsstillende Virkning, men dette er ogsaa i Aar Tilfældet med den velkendte Blaastensafsvampning.

Rugens Stængelbrand forekommer meget almindeligt og under Tiden med høje Sygdomsprocenter — i Aar op til 20 pCt. Overbrusning med Formalin, Germisan, Rugfusariol eller Uspulun har hjulpet godt.

Nøgen Bygbrand og *Dækket Bygbrand* er begge i Tiltagen.

Bedeskimmel og *Bedens Tørforraadnelse* forekommer ret udbredt.

Kartoffelskimmelen har kun bredt sig langsomt; i de tidlige Sorter fandtes Angreb fra 1. Juli, paa Magnum Bonum og Up to date fra midt i Juli.

Fra enkelte Steder meldes om stærke Angreb af *Bygfluellarver*.

Bedelusene har rundt omkring gjort Skade paa Frøroerne, og det har ofte været nødvendigt at bruge Sprøjten gentagne Gange.

Ogsaa *Kaallusene* har været begunstigede af det varme, tørre Vejr og optræder mange Steder i stort Tal i Kaalroemarkerne.

Stedvis er store Kaalroer og Turnips blevet gnavede af *Jordlopper*, alt Bladkødet ædes, saa at kun Ribberne staar tilbage.

Over hele Landet har *Kaalsommerfugle* (Kaalhvidsværmere) sværmet i usædvanlig Mængde. Mange Steder er Larveangrebene ved Maanedens Slutning begyndt og truer med at blive ondartede.

Kaalfluellarver har ikke sjældent gjort meget betydelig Skade i Kaalroerne.

LXVII. Havebrugsafgrøder. Juli 1925.

Tørken skadede ikke blot Frugttræerne, men ogsaa Bærfrugten og mange af Køkkenurterne, samt forskellige Hegns- og Lætræer. Paa Æbler kan der findes *Skoldpletter* og i Pærerne stærk *Stendannelse*. Hindbærrene har lidt stærkt af Tørken og paa døende Stængler er tillige fundet *Stængelsyge*, *Slimskimmel* m. m..

Kartoffelskimmelen har kun bredt sig langsomt; i tidlige Sorter fandtes Angreb fra 1. Juli, paa Magnum Bonum og Up to date fra midt i Juli.

Paa adskillige Steder har der været stærke Angreb af *Blommelus*.

Ogsaa *Kaallusene* har mange Steder været ondartede. Sprøjtning med 0,1 pCt. Nikotin + 1–2 pCt. Sæbe eller Overpudring med Tobaksstøv virker godt.

Kaalen begynder nu ogsaa at blive angrebet af „*Kaalorme*“, Larverne af Den store og Den lille Kaal-sommerfugl o. a. Arter, som i Aar er ualmindelig talrige. Det maa tilraades at begynde Bekæmpelsen i Tide: Indsamling eller Knusning af Æg og Larver, Sprøjtning med Dufour's Vædske, 0,1 pCt. Nikotin + Sæbe el. a. kan bruges.

Kaalfluellarver gør visse Steder betydelig Skade.

Der er for Juli indkommet 46 Beretninger, hvoraf 23 fra Jylland og 23 fra Øerne.

Korn. *Tørken* har fremskyndet Modningen af Bygget stærkt, delvis med daarlig Gennemskridning, Bløddstraethed og daarligt udviklede Kærner. Havren har lidt i mindre Grad, men bl. a. paa Lolland skal dog stedvis forekomme visne Toppe. Grusrevler o. l. har været tydeligt kendelige.

Meldug (*Erysiphe graminis*) i Byg blev midt i Juli fremtrædende ved Abed, i 6-r. Byg saaet i ompløjet Lucerne (Salling), i Prentice-Byg saaet efter afhugget Hvede (Skelskør), og i store Pletter i Guld-Byg (Flaueskjold) saa ondartet at Bygget var helt ødelagt. Paa Lolland-Falster var Meldug almindelig i den kraftige Hvede.

Stribesygge (*Pleospora graminea*) er efter Meddelelserne at dømme i Aftagende; flere fremhæver, at dette skyldes Afsvampning, men ogsaa uden denne kan Sygdommen aftage: f. Eks. 1924 5–6 pCt. Stribesygge – 1925 kun enkelte (Hartvig Larsen, J. Chr. Andersen-Lyngvad, Lars Hansen). Paa Mors er Stribesygge meget sjælden (Niels A. Olesen); i Sydvestfyn fandtes i Guld-Byg 2–5–10 pCt. syge, i Sydvestjylland stærke Angreb i Prentice- og Guld-Byg samt et Par Angreb i 6-r. Byg (H. R. Hansen, J. Siggaard). I Hornsherred fandtes i nyindkøbt, uafsvampet Byg 10–15 pCt. Stribesygge.

Byggets Bladpletsygge (*Pleospora teres*) var paa Møen ondartet i flere Marker.

Meldrojer (*Claviceps purpurea*) synes gennemgaaende mere godartet end foregaaende Aar, men paa Kærjorder i Hanherred er Borris- og Petkus-Rug stærkt befængt, indtil 70 pCt. af Aksene med 2–3 Sklerotier; ogsaa paa kold Sandmuld (Klægunderlag) paa Hjalleruppegnen fandtes ret ondartede Angreb (N. Svaneborg, O. Bachmann-Olesen).

Fodsyge omtales som skaansom fra Egne i Øst- og Nordjylland samt Ærø. Iøvrigt har der været særdeles mange Angreb, særlig i Hvede, hvor Udbyttet stedvis forringes stærkt. Forpløjningerne, med tættere Saaning og fastere Jord, lider ofte særlig stærkt, ogsaa stærk Kvælstofgødsning har haft en uheldig Indflydelse, men den altovervejende Indflydelse tillægges Forfrugten: I de allerfleste Tilfælde drejer det sig om Hvede efter Byg eller Hvede (stærke Angreb forekommer dog ogsaa efter halvbrakket Grønjord og Rajgræs til Frø). Af Eksemplerne fremhæves: Havre–Byg–Hvede 10 pCt. Fodsyge, men Helbrak–Hvede 5 pCt. (M. Greve) og Lucerne med Timothe–Byg–Hvede ondartet Fodsyge, men Brak–Byg–Hvede ingen Fodsyge (E. Mouritsen). Paa Samsø, hvor Hvede hyppigt avles efter Byg, har Angrebene været ualmindeligt ondartede (P. Riis Vestergaard). Et Par iagttagelser fra Samsø antyder større Modstandsdygtighed hos Standard-Hvede, men dette opvejes af modstridende Angivelser fra Fyen og Sjælland. Fra Lolland fremhæves i denne Sammenhæng, at Trifolium-Hvede i Aar er gaaet mere i Leje end den plejer.

Fodsyge i Rug har været mindre ondartet i de foraarsharvede Marker (J. Siggaard); forskellige Afsvampningsmidler synes at have været uden Virkning mod Knækkesygge (J. Nestén).

Fodsyge i Byg er iagttaget i flere Tilfælde, men ligesom i tidligere Tørkeaar har det været vanskeligt at adskille Fodsyge og Tørkevirkninger i Marken. Havre nævnes lejlighedsvis, og fra Mors som meget almindeligt og temmelig stærkt angrebet (H. Øhlers). Paa angrebne Planter er foreløbigt konstateret *Halmbræktersvamp* (*Leptosphaeria herpotrichioides*) paa Hvede og *Slimskimmel* (*Fusarium* spp.). paa Hvede, Byg og Havre. *Sortskimmel* (*Cladosporium*, *Macrosporium*) er fundet paa Aksene af Hvede og Byg, baade fra syge og sunde Planter.

Havrens Mørkpletsygge (*Septoria avenae*) har været iøjnefaldende, saaledes paa Fyen og Lolland-Falster.

Gulrust (*Puccinia glumarum*) har paa et Par Lokalteter angrebet Panser- og Trifolium-Hvede stærkt, medens Standard- og Smaahvede modsætningsvis fremhæves som sunde (M. Greve, H. R. Hansen).

Bygrust (*Puccinia anomala*) har været meget fremtrædende, i hvert Fald nogle Steder i Forbindelse med den tiltagende Dyrkning af Vinterbyg.

Nøgen Hvedebrand (*Ustilago tritici*) er fundet i Standard-Hvede ved Lundby og Taastrup, samt i Vaar-Hvede paa Mors.

Stinkbrand (*Tilletia caries*) fremhæves fra flere Sider som meget sparsom. Angreb omtales fra Elbo Hærsed, Hjallese (en Mark med 15–20 pCt.), Gaverslund, Bregning og Aarhus (26 pCt.).

Af *Rugens Stængelbrand* (*Urocystis occulta*) er der fundet flere betydelige eller stærke Angreb i Sydvestjylland; paa Mors, hvor Sygdommen iøvrigt ret sjældent fandtes, var i en Mark 20 pCt. angrebne (J. Christensen, J. Siggaard, H. Øhlers).

Dækket Bygbrand (*Ustilago hordei*) synes at være i Tiltagen; der omtales en Række svage Angreb og enkelte stærkere.

Nøgen Bygbrand (*Ustilago nuda*) breder sig ogsaa og virker iøjnefaldende, men betragtes dog endnu ikke som betydelende.

Havrebrand (*Ustilago avenae*) omtales kun som enkeltvis forekommende.

Afsvampningsarbejdet. Besvarelserne paa vore Spørgsmaal giver et noget broget Billede. Om Vintersæd skrives saaledes: 1) Afsvampning af Hvede, saavel Overbrusning med Blaasten, som Tørafsvampning med Germisan eller Tillantin, synes at have virket særdeles godt; her er ikke set et eneste Brandaks. 2) I en Smaahvedemark, tørafsvampet med Germisan, forekom en Del Stinkbrand, 3) mod Stinkbrand var Kobberkarbonat (tørt) og Germisan bedst, Blaasten – knap saa godt. 4) Germisan har befriet Vintersæden for Stinkbrand og Stængelbrand. 5) Megen Hvede er afsvampet med Germisan eller Tillantin, ligesom Formalin og Blaasten ogsaa er anvendt – der kan findes ganske faa Brandaks, men kun hist og her. 6) Der er i Aar en Mængde Hvede-

marker med en Del Brand, hvor man har forsøgt nye Afsvampningsmidler. 7) I en Mark, som siges at være blaastensbejset, er fundet 7 pCt. Brand.

De usikre Resultater kan skyldes urigtig Behandling, men ogsaa usædvanlig stærk Smitte kan gøre sig gældende. I Hvede, der ubehandlet gav 57 pCt. Brand, optaltes i blaastensbehandlet 4 pCt., Kobberkarbonat (tørt) 8 pCt., Dan II 0 pCt. og Dan IV 0,6 pCt. Brand (M. Greve). Mod 15 pCt. Stinkbrand i Ubehandlet, fandtes efter Afsvampning med Blaasten, Dan I og II, Fusariol og Germisan ingen Brand (Hartvig Larsen).

I nogle Afsvampningsprøver, med vedkommende Gaards kun svagt smittede Udsæd, har 1) Tørafsvampning med Kobberkarbonat eller Tillantin B, 2) Overbrusning med Blaasten eller Germisan, 3) Overbrusning med Hvedefusariol eller Tillantin B, Tørafsvampning med Tillantin B eller Kobberkarbonat – givet højest 0,2 pCt. Brand.

Rodfrugter. *Mosaiksyge*: enkelte svage Angreb er set paa Runkelroer ved Brønderslev.

Bedeskimmel (*Peronospora Schachtii*) synes ret almindelig baade paa Sjælland og Lolland-Falster, i enkelte Tilfælde med op til 10 pCt. syge (H. H. Holme Hansen); ogsaa fra Struer omtales Angreb og fra Ullerslev indsendtes angrebne Frøstande.

Af *Bedernes Tørforraadnelse* (*Phoma betae*) er iagttaget flere begyndende Angreb paa Ringstedeegnen. Fra forskellige Egne af Landet er modtaget saavel Frøroer som 1. Aars Roer med døende Vævspartier i Frøstængler eller Bladstilke, til Dels i Forbindelse med stærkt bukledede Blade; Fænomenet, der muligvis er beslægtet med Tørforraadnelse, ønskes undersøgt nærmere, og vi anmoder derfor Medarbejderne om at rette Opmærksomheden paa dets Forekomst.

Mosaiksyge paa Turnips er iagttaget ved Roskilde og Borupgaard.

Hvidbakteriose (*Erwinia carotovora*) i Turnips og Kaalroer er iagttaget ved Holstebro og Lyngby.

Kaalbrok (*Plasmodiophora brassicae*) optræder flere Steder kraftigt: Hyllinge, Lille Revdal (Gødningssmitte), Mors (ofte ondartet paa nyopdyrket Jord), Dalum, Aagaard, Aarhus (Kaalroer i Forageren 1923). Røernes Udvikling i Forhold til Tørkens Indtræden er af Betydning; Tørkens er ugunstig for Smitten, men er des haardere ved de allerede syge Roer.

Kartofler. *Bladrullesyge* omtales fra Varde, Vedsted og Rejsby, samt Lolland-Falster (talrige Tilfælde). Ved en Undersøgelse i Nordsjælland fandtes Angreb i 1 af 4 Marker med Juli, 7 af 14 Marker med Magnum Bonum, og 4 af 9 Marker med Up to date; Angrebene var gennemgaaende svage (H. E. Jensen, H. R. Hansen).

Mosaiksyge findes ved Nykøbing F. i næsten alle Planter af Perle v. Erfurt og Webb's, men Planterne giver et nogenlunde Udbytte og fremavles fremdeles (F. Köster). I Nordsjælland var af 14 Marker med Magnum Bonum kun 1 sund, 2 ubetydeligt, 3 svagt, 4 betydeligt, 4 stærkt (40–70 pCt.) angrebne; af Juli var 1 Mark svagt, 3 stærkt (indtil 80 pCt.) angrebne; af 9 Up to date-Marker 1 svagt, 2 betydeligt og 3 stærkt mosaiksyge (H. E. Jensen, H. R. Hansen). Paa Faaborgegnen er Sygdommen meget udbredt (H. Kjærulff).

Sorbensyge (*Erwinia phytophthora*) fandtes i en Række Tilfælde, til Dels sammen med Bladrullesyge og Rodfiltsvamp, med stærke Angreb paa Up to date og Richters Imperator i Sydvestjylland (Johs. Siggaard). I Nordsjælland fandtes svage Angreb i 2 af 9 Up to date-Marker. Ved Dronninglund findes Sygdommen udbredt i de fleste Marker.

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*) bredte sig meget langsomt; paa de tidlige Sorter fandtes Angreb fra 1. Juli, paa Magnum Bonum og Up to date fra 17. Juli, men endnu de sidste Dage af Juli var de fleste Angreb meget spredte og ubetydelige.

Kransskimmel (*Verticillium albo-atrum*) har flere Steder i Nordsjælland angrebet Juli og foraarsaget for tidlig Afslutning af Væksten.

Kartofflens *Bladpletsyge* (*Alternaria solani*) optraadte først i Juli i Nordjylland. De af *Cercospora* concors foraarsagede Pletter fandtes ved Skanderborg 12. Juli.

Rodfiltsvamp (*Hypochnus solani*) har i Nordsjælland og ved Svendborg angrebet og delvis dræbt Stænglerne; ved Brønderslev var Angrebet paa de nyansatte Knolde saa stærkt, at der fremkom den saakaldte Vadmelskurv.

Frugtræerne. *Tørkens* i Juli skadede ikke blot Frugtræerne, men ogsaa de forskellige Frugtbuske, Blomkaal, Kartofler, Gulerødder, Ærter og Bønner, samt forskellige Hegns- og Lætræer. Ved Sorø og Lyngby er der paa Transparente blanche, Belle fleur de France, Cox's Pomona o. a. Æbler 2–4 cm store Skoldpletter og fra flere Steder omtales stærk Afkastning af Frugt. Ogsaa den hyppige Forekomst af *Stendannelse* i Pærer (Moltke, Napoleon, Diel m. fl.) skyldes sikkert Tørkens (H. Gram, A. Weber).

Om *Æbleskurv* (*Venturia dendritica*) og *Pæreskurv* (*Venturia pirina*) foreligger kun faa Meddelelser og Angrebene har gennemgaaende været svage.

Frugtbuske. *Bladbrandsyge* paa Ribs, der findes meget almindeligt, er med Held modvirket ved Tilførsel af Kaligødning, Kainit eller Calciumcyanamid (A. Dalskov).

Stikkelsbærdræberen (*Sphaerotheca mors uvae*) har ved Tystofte været lidt stærkere end den plejer at være, uagtet der som sædvanligt er sprøjtet med 4 pCt. Blaasten; paa Mors, hvor der er ret stærke Angreb har saavel 4 pCt. Blaasten som Saltvand vist sig virksomme (A. Feilberg, H. Øhlens). Ved Ribe er Angrebet, ligesom 1924, fundet paa Solbær (A. Dalskov).

Hindbærrene har lidt meget af *Tørkens*; paa visnende Planter er tillige fundet forskellige Svampe: *Coryneum ruborum* Oud. (Lyngby) og *Fusarium (salicis?)* (Allingaabo og Virum m. fl.).

Hindbær-Stængelsyge (*Didymella applanata*) har bl. a. ved Aagaard været meget ondartet, ikke blot paa svær Jord, men ogsaa paa tør og let Jord (Lars Hansen).

Køkkenurter. *Rudeplet* (*Cercospora melonis*) har angrebet Agurker i Gartnerier ved Espergærde og Roskilde.

Fløjsplet (*Cladosporium fulvum*) angreb ved Hedehusene Tomater i nye Huse stærkt (H. Petersen).

Drueskimmel (*Botrytis* sp.), til Dels i Forbindelse med *Griffelraad*, fandtes paa Tomater ved Holeby, Kallundborg og København.

Kransskimmel (*Verticillium albo-atrum*) fandtes i en visnende Tomatplante indsendt fra Holeby.

Selleri-Bladpletsyge (*Septoria apii*) angreb først i Juli Selleri ved Lyngby ret stærkt, men Angrebet bredte sig ikke i den tørre Periode.

Lyngby, den 4. August 1925.

Ernst Gram.

Korn. Angreb af *Havreaal* (*Heterodera Schachtii*) omtales fra flere Steder, (Kvistgaard, Skelskør, Odense, Assens, Aarslev).

Kornlus (*Macrosiphum granarium*) paa Byg nævnes kun fra Ollerup (M. Sørensen).

Hvedemyg (*Contarinia tritici* og *aurantiaca*) har været ualmindelig faatallig i Aar. Fra Abed skrives „der er næsten ikke Hvedemyglarver at se i Hvede, men der findes nogle i Byg, hvor de har foraarsaget „Spring“. Iøvrigt er der (af andre Grunde) ret mange springbefængte Bygaks i Aar (H. A. B. Vestergaard). Et svagt Angreb i Byg er ogsaa set ved Ebberup (H. R. Hansen). Ved Sorø er der et tvivlsomt Tilfælde af Angreb i Hvede (Geert Olsen).

I et Saatidsforsøg med Sejrhavre paa Mors var der stærkt Angreb af *Fritfluen* (*Oscinis frit*) i det senest (22. Maj) saaede (N. A. Olsen, H. Øhlens). Fra Faaborgegnens skrives, at Fritfluen har været meget almindelig i Havre, hvor den har frembragt mange visne Toppe og „Hvidaks“ (H. Kjærulff).

Hvidaks foraarsaget af andre Aarsager (saakaldt „fysiologisk H.“) er iagttaget i Forevisningsmarken ved Nykøbing Mors. Der var betydelig mere ved Saaning 18. April end ved Saaning 8. Maj (H. Øhlens). I et Stammeforsøg i Tranbjerg var Sejrhavre stærkere angrebet end Gul Næsgaard og Ekko; der var tillige lidt Fritflueangreb (E. Mouritzen). Andre mener, at en stor Del „Hvidaks“ i Aar maa tilskrives *Blærefodder*, som er meget talrige (Jørgen Christensen).

Stærke Angreb af *Bygfluen* (*Chlorops taeniopus*) er fundet ved Ollerup (M. Sørensen) samt flere Steder i Vest- og Midtjylland: Varde Østermark, Jordrup, Gørding, Ansager (75 pCt.), og Outrup. I flere Tilfælde oplyses det, at Byggen er sent saaet (Johs. Siggaard). Fra Dronninglund Herred skrives derimod, at Angrebet af Bygfluen og Fritfluen næsten ikke ses.

Fra Dalum og Taastrup skrives om *Spurvenes* Ødelæggelse paa Kornet.

Runkelroer og Sukkerroer. Ved Gørlev var en Plet paa ca. 70 m² meget medtaget af *Roemaal* (*Heterodera Schachtii*). Marken var tilført Jord fra Roevadskan. Udenfor Pletten var Planterne næsten dobbelt saa store og helt friske.

Bedelusene (*Aphis papaveris*) har haft gode Betingelser i det varme og tørre Vejr, der herskede næsten hele Maaneden, og har da ogsaa optraadt mange Steder baade paa Frøroer og i Aars Roer. Særlig i den sydlige Del af Landet synes de at have været slemme (Sydsjælland, Lolland-Falster, Ærø, Sønderjylland og sydøstlige Nørrejylland. Her har man ofte maattet sprøjte gentagne Gange. Regnen i Slutningen af Maaneden har dog sikkert sat en Stopper for Angrebet. Ved Lyngby var den 3. August alle *Bedelus* døde, blot en Uge tidligere var der mange levende.

Glimmerbøssen (*Meligethes aeneus*), optraadte ved Ubby i nogle Dage uhyre talrigt i Frørunkelroer; de gjorde dog sikkert ingen Skade (A. M. Frederiksen).

Vedrørende *Bedefluen* (*Pegomya hyoscyami*) skrives fra Lolland-Falster, at der stadig ikke findes Angreb af Betydning (Holme Hansen). Fra Silkeborgegnens omtales begyndende Angreb, man finder baade Æg og Larver (Simon Nielsen).

Kaalroer, Turnips og Kaal. Den varme og tørre Periode begunstigede *Kaallusens* (*Aphis brassicae*) Formering, og skønt Regnen i Slutningen af Maaneden atter hæmmede *Lusene* noget, er der dog nu mange Steder ret stærke Angreb (M. Grytzmejer). Fra Oringe skrives, at Udstrøning af Tobaksstøv plejer at hjælpe (N. Hansen). Iøvrigt kan Sprøjtning med Nikotin + Sæbe eller Sprit + Sæbe anbefales. Ved Lyngby var ogsaa Radiser i Frø stærkt angrebet (H. Øhlens), ved Ladby Grønkaal til Frø (J. Nørgaard Offersen).

Glimmerbøssen (*Meligethes aeneus*) og *Skulpesnudebiller* (*Ceuthorrhynchus assimilis*) har helt ødelagt Radisefrøet ved Statens plantepatologiske Forsøg (H. Øhlens). Sammedes er mange Bladstilk af Turnips ininerede af Larver af *Bladribbesnudebiller* (*Ceutorrhynchus quadridens*), enkelte Planter visner.

Jordlopper (*Phyllotreta nemorum* o. a.) har rundt omkring paa Sjælland og Lolland-Falster angrebet store Kaalroer og Turnips, Bladene skeletteres, saa at kun Ribberne staar tilbage. I Roskildeegnen er lige ud-

tyndede Turnips (3. Omsaaning efter Kaalroer) i et Par Tilfælde næsten ødelagt (M. Greve). Lignende Gnavses ikke sjældent paa Kaal, Radiser, Ræddiker o. a.. Ogsaa Levkøjblomsterne ødelægges (H. Gram). Nikotinsprøjtning har hjulpet (F. Køster). Det drejer sig her — som bemærket af en af vore Korrespondenter (N. Hansen) — om den nye Generation af Billerne.

Larver af *Kaalmøl* (*Plutella cruciferarum*) optræder i ret stort Tal ved Kvistgaard og Lyngby paa forskellig Slags Kaal.

Kaalsommerfugle (Hvidsværmere), baade *Den store K.* (*Pieris brassicae*) og *Den lille K.* (*Pieris rapae*) har i hele Juli Maaned kunnet ses sværmende i usædvanlig store Flokke over blomstrende Planter i Mark og Have, Lucernemarkerne har ofte været helt hvidbrogede af Sommerfugle. Efterhaanden samles de paa de korsblomstrede Afgrøder, særlig Kaal og Kaalroer, hvor de lægger Æg. Den lille Kaalsommerfugl synes ogsaa relativt at være hyppigere end vanligt; den er lidt tidligere paa Færde, og dens Larver ses nu først i August hyppigt. Ogsaa *P. Brassicae's* Larver er begyndt at vise sig og har allerede voldt Skade flere Steder paa Øerne. Der kan — som vi allerede i Majoversigten formodede det — nu med Sikkerhed regnes med ondartede Angreb. Vedrørende Bekæmpelsen kan henvises til Artiklen af H. Øhlens i „Vort Landbrug“ og „Gartner-Tidende“.

I Lyngby findes sammen med de ovennævnte „Kaalorm“ ikke faa Larver af *Kaaluglen* (*Mamestra brassicae*), som ved deres Vane at æde sig helt ind i Kaalhovederne, gør megen Fortræd.

Ved Skelskør er flere Turnipsmarker plagede af *Knoporme* (antagelig *Agrotis segetum*) (P. H. Hansen).

Krusesyge paa Kaalroer, i alt Fald tildels forårsaget af Galmyggen *Contarinia nasturtii* er stærkt udbredt i Hads Herred. Navnlig paa ældre Blade iagttages Beskadigelse af Bladstilk og Bladribber (N. Primdahl). Ved Lyngby ses samme Angreb; paa enkelte Planter findes Galmyglarver, paa flere ses Kaalfluellarver og -æg paa Bladene (H. Øhlens).

Om *Kaalfluellarverne* (*Chortophila brassicae*) veksler Angivelserne ret meget. Medens det fra nogle Steder hedder, at Angrebet er ubetydeligt eller svagt, klages der fra mange Egne over stærke Angreb. Det drejer sig i næsten alle Tilfælde om Kaalroer eller Kaal, fra Mors omtales dog ogsaa Larver i Turnips (H. Øhlens). Alvorlig Skadegørelse paa Kaalroerne har fundet Sted rundt om i Jylland, paa Samsø, flere Steder paa Fyn, Nordfalster. Som Helhed er Tabet dog sikkert mindre end i 1924. Ogsaa Kaalen i Haverne har lidt en Del. Vanding med 0,1 pCt. Sublimatopløsning har ogsaa i Aar virket godt. Fra Sakskøbing skrives, at foruden Sublimat har ogsaa Tillantin og Germisan anvendt paa lignende Maade virket godt, medens ubehandlede var stærkt angrebne (F. Køster). Ved Aalborg var der ret stærkt Angreb paa plantede Blomkaal, medens Kaal saet paa Blivestedet gik fri (O. Hein). Et stærkt Angreb ved Saaderup (Blomkaal) bekæmpedes ved, at Jorden skrabedes fra, og Larverne børstedes bort. Der høstes 75 pCt. gode Hoveder (Th. Højer).

Gulerødder. I Gravensegnen optræder *Krusesygen* forårsaget af Bladloppen *Trioza viridula* ret slemt paa Vintergulerødderne, som derimod ikke lider saa meget af Flueangreb (Lars Hansen). Ved Kvistgaard var der Krusesyge paa Nantes Karotter paa høj, let, tør Jord. Angrebet var i Begyndelsen af Juli saa godt som ophørt, men blussede op igen med Voldsomhed ved Slutningen af Tørkeperioden (M. Grytzmejer). Dette Fænomen skyldes uden Tvivl, at Larverne paa dette Tidspunkt begyndte deres Virksomhed. Ved Lyngby saas den 25. Juli Larver paa Planterne (H. Øhlens).

Ved Statens plantepatologiske Forsøg var Gulerødderne angrebne af *Bladlus* (*Siphocoryne capreae*), som sædvanlig blev dog mange af Lusene dræbt af Snyltehvepse (H. Øhlens).

Om *Gulerodsfluen* (*Psila rosae*) foreligger ikke mange Indberetninger. I Gravensegnen er Karotterne dog i stor Udstrækning ødelagt af Larverne, og en Del er ompløjet først i Maaneden (Lars Hansen). Ogsaa paa andre Steder har der været stærke Angreb, til dels ogsaa paa Persille og Pastinak.

Kartofler. Ødelæggelse af Kartofflerne ved Sugning af *Tæger* (antagelig *Lygus pabulinus*) er indberettet fra Roskildeegnen, Marstal og Sønderjylland.

Bladhvepselarver — Arten kunde ikke bestemmes — har gnavet Huller i Kartoffelblade et Sted paa Sjælland; paa 1–2 Td. Ld. var Bladene ret stærkt hullede (L. Rasmussen).

Kartoffelborenen (*Hydroecia micacea*) er iagttaget i Kartoffelstængler ved Kvistgaard (M. Grytzmejer).

„*Rødt Spind*“ (*Tetranychus telarius*?) har angrebet Sorten Æggeblomme ved Jernved (P. Nygaard).

Bælgplanter. Ved Lejre var der et meget stærkt Angreb af *Kløveraal* (*Tylenchus devastatrix*) i 1. Aars Mark. Aalepletterne var meget karakteristiske. Ved Haarbølle (Møen) var der ligeledes betydeligt Angreb (H. R. Hansen).

Ved Ørum var en Rødkløvermark meget medtaget af *Bladrandbiller* (antagelig *Sitona lineata*); ved Maanedens Slutning havde den dog omtrent overstaet Angrebet (Bachmann Olesen).

Ærteviklerlarven (*Grapholitha* sp.) findes i betydeligt Antal i Fairbeards Ærter paa Fyen (Th. Højer).

Græs. Ved Struer fandtes der ved Høstningen af Italiensk Rajgræs til Frø i Tusindvis af *Bladhvepselarver* af ubestemt Art i Spildfrøet. Ude i Marken var en Mængde Straa afgravid 20–30 cm nedenfor Akset. Udbyttet blev trods Angrebet ualmindelig stort (P. Olufsen).

Frugttræer. Det kan nu ses, at Tægeangreb — antagelig forårsaget af *Æbletægen* (*Plesiocoris rugicollis*) paa flere Steder i Gravensegnen har været ødelæggende for Frugterne (L. Hansen). Svagere Angreb er set i Nykøbing Mors og Vejen.

Blodlus (*Schizoneura lanigera*) er paavist paa to Æbletræer i en Have i Valby.

Blommebladlusene (vel mest *Hyalopterus pruni*) har i det varme og tørre Vejr bredt sig ret meget og gjort en Del Skade.

Ogsaa paa Kirsebær optræder *Bladlus* (*Myzus cerasi*) jævnlig, men gør næppe særlig megen Fortræd. Ved Nykøbing, Falster m. fl. Steder er mange Æblefrugter „stukne“ af *Æblebladhvepsen* (*Hoplocampa testudinea*) og falder nu af (F. Køster).

Flere Steder i Jylland og Fyn, hvor der i Forvejen er faa Æbler ansat, formindskes Udbyttet ved Angreb af *Æblevikleren* (*Carpocapsa pomonella*). „I Høns- og Kyllingegaarde er Angrebet ikke saa stærkt“ (Th. Højer).

Spindemidder (*Paratetranychus pilosus*) har i betydelig Grad skadet Æbletræer ved Studsgaard (J. Nestén) og Skyggemoreller ved Tønder (A. Dalskov).

Stære og *Solsorter* gør mange Steder stærke Indhug i Kirsebærrene.

Frugtbuske. *Ribs-Rodlus* (*Ælmeus*, *Schizoneura ulmi*) ses meget hyppigt paa Rødderne af Ribs (A. Dalskov). Vi tillægger dem ikke saa stor Betydning som Aarsag til den saakaldte Bladrandsyge som vor Korrespondent.

Et ondartet Angreb af *Bladlus* (*Aphididae*) paa Stikkelsbær er iagttaget ved Ørding, Mors (H. Øhlers).

Hindbærsnudebiller (*Anthonomus rubi*) har gjort megen Skade paa Hindbær (A. Dalskov).

Fra Dronninglund Herred skrives, at Larverne af *Stikkelsbærbladhvepsen* (*Nematus ribesii*), der overalt har været meget ondartede, forsvandt pludseligt, baade store og smaa. Sprøjtning med 2 pCt. Alunopløsning synes at have virket tilfredsstillende (Bachmann Olesen).

Ogsaa Ribsene har lidt ved Overfald af *Solsorter* og *Stære*.

Køkkenurter. Svagt Angreb af *Hindbærsnudebiller* (*Anthonomus rubi*) saas paa Jordbær ved Holte. *Jordbærvikleren* (*Acalla comariana*) optraadte ved Næstved (M. Bakman).

Tæger (*Lygus pabulinus*) har i Sønderjylland ødelagt Jordbær, Bønner, Rhabarber, Agurker o. a..

Bladlus (*Aphididae*) optraadte i den varme Tid i Massevis paa alle mulige Køkkenurter og Prydplanter i Lyngby.

Tomater i Hus paa Amager var delvis ret ondartet angrebet af *Mellus* (*Aleurodes vaporarium*). Der blev røget med Blaasyre (H. Øhlers).

Andre Planter. Roserne har flere Steder lidt meget ved Angreb af Insekter: *Ørentviste* (*Forficula auricularia*), *Tæger* (*Lygus pabulinus*), *Bladlus* (*Aphididae*), *Bladhvepselarver* (*Ardis bipunctata*, *Emphytus cinctus*, *Blennocampa pusilla* og *B. aethiops*).

Nysaaede Bøge og unge Egekulturer paa Hørsholm Distrikt har været stærkt angrebet af *Bladlus* (*Aphididae*), som har skadet Bøgene meget. Chrysanthemum i Hus ved Marslev var angrebet af *Nematoder* (*Aphelenchus Ritzema-Bosi*). Dunhammer i en Havedam ved Ramsing blev ødelagt af en *Uglelarve*, *Nonagria typhae*.

København, den 8. August 1925.

Mathias Thomsen.

Maanedlige Oversigter

over

Sygdomme hos Kulturplanter

fra
Statens plantepatologiske Forsøg.

CXXXVIII. Landbrugsafgrøder. August 1925.

Gulspidsyge har ved Holstebro og i Sydjylland været ondartet; i forberedende Forsøg er den med Held modvirket med Blaasten; kalkfrit Ler og Bykompost har ogsaa i nogen Grad hæmmet Sygdommen.

Fodsygens Virkninger har været meget følelige i de stærkt angrebne Hvedemarker.

Tørforraadnelse i Runkelroerne truede sidst i Juli med at blive ondartet, men efter Regnen har Roerne rettet sig og kun enkelte Steder findes mere ondartede Angreb. I Frøroerne har Tørke, Bladlus og Tørforraadnelse i Forening nedsat Udbyttet meget stærkt.

Mosaiksyge i Turnips er fundet et Par Steder i Midtsjælland og i flere Marker mellem Nyborg og Kerteminde.

Af *Kartoffelbrok* er der fundet Tilfælde i Haver ved seks sønderjydske Byer, hvor Angrebet ikke tidligere var bemærket. Avlerne paa alle smittede og dertil grænsende Ejendomme maa kun lægge de uimodtagelige Sorter, der vil blive udleverede af Landbrugsministeriets Tilsyn tidligt næste Foraar.

Kartoffelskimmelen har sidst i August bredt sig stærkt, særlig i de usprøjtede Marker i Landets østlige Dele, og fra Kartofflerne til Tomatfrugterne.

Kaallus optraadte i Begyndelsen af Maaneden nogle Steder paa Kaalroerne.

Kaalormene, Larverne af *Den store* og *Den lille Kaalsommerfugl*, har været ualmindelig talrige og mange Steder gjort en ret betydelig Skade paa Kaalroerne, enkelte Marker er endog helt afgravede. Snyltesvampe har dog ikke sjældent dræbt Larverne, saa at Skaden ikke er blevet fuldt saa stor som befrygtet. Sommerfuglene sværmede igen ved Maanedens Slutning, og der kan ventes endnu en tredje Larvegeneration.

LXVIII. Havebrugsafgrøder. August 1925.

Efter Regnen i August er der kommet en Del *Revner* i Frugten, særlig af de haardkødede Æblesorter, samt i Blommer.

Af *Kartoffelbrok* er der fundet Tilfælde i Haver ved seks sønderjydske Byer, hvor Angrebet ikke tidligere var bemærket. Avlerne paa alle smittede og dertil grænsende Ejendomme maa kun lægge de uimodtagelige Sorter, der vil blive udleverede af Landbrugsministeriets Tilsyn tidligt næste Foraar.

Kartoffelskimmelen har sidst i August bredt sig stærkt, særlig i de usprøjtede Marker i Landets østlige Dele, og fra Kartofflerne til Tomatfrugterne.

I Agurkerne ses stærke Angreb af *Meldug* og Sellerierne er stærkt anbrebne af *Bladpletsyge*.

De værste Skadedyr har i denne Maaned været *Kaalormene*, Larverne af de to Arter af *Kaalsommerfugle*, som har ødelagt Bladene paa Kaalen — især Hvid-, Spids- og Blomkaal — rundt om i Landet. Mange Steder har de fuldkommen ribbet Planterne. Omhyggelig Indsamling af Æg og unge Larver har været bedste Middel til at redde Kaalen. *Kaallus* og *Kaaluglelarver* har ofte deltaget i Ødelæggelsen.

Til Underretning for vore Medarbejdere tjener endvidere følgende Oversigt:

Der er for August indkommet 15 Beretninger, hvoraf 9 fra Jylland og 6 fra Øerne.

Korn. *Lyspletsyge* truede i Skridningstiden med helt at ødelægge en Del af Havren i Holstebro Bymark; Regn i rette Tid medførte imidlertid at Havren skød nye Skud og blev omtrent lige saa god som udenfor Pletterne (P. O. Overgaard).

Gulspidsyge er i Forsøg ved Holstebro, hvor den har været særdeles ondartet, hævet ved Tilførsel af 50 kg Blaasten pr. ha; kalkfrit Ler har hæmmet Sygdommen meget, hvorimod Tilførsel af pulveriseret Kalk til Reaktion ca. 7,0 har været virkningsløs. Naar man har kunnet hæve Sygdommen ved Mergling, ser det altsaa ud til at være dennes Ler, og ikke Kalkindholdet, der gør Udslaget (P. O. Overgaard). Ogsaa ved Vejen er der meget stærkt Udslag for Blaasten, mindre for Bykompost (J. Aa. Nilsson).

Ved *Afsvampningen* mod Stribesyge har Germisan og Tillantin C i Hovedsagen vist sig meget virkningsfulde, omend der af de talrige Meddelelser kan samles enkelte mindre tilfredsstillende: 1) Mod Stribesyge synes Germisan bedre end Tillantin, men igen af dem synes at kunne afsvampe for Dækket Bygbrand; 2) I Abed Prentice-Byg afsvampet med Tillantin fandtes ingen Stribesyge; 3) I et Forsøg gav Ubehandlet 20 pCt. Stribesyge, Tillantin C 1 pCt.; Fusariol, Dan V og Agfa var mindre tilfredsstillende; 4) Guld-Byg, der efter Varmvandsafsvampning gav 3–4 pCt. Stribesyge, var saa godt som frit derfor, naar det (i Sækkene) nedsænkedes 5 Minutter i Germisan, derefter blev afdryppet og fik Lov at staa til næste Dag; 5) I en sent saat Demonstration gav Ubehandlet 2,3 pCt. Stribesyge, Germisan 0,3 pCt., Dan V og Formalin 0,0 pCt.; 6) Tørafsvampning med Tillantin C gav sundere Byg end man tidligere har opnaaet med Varmvandsafsvampning.

Fodsygens Virkninger — se Maanedsoversigten for Juli — har været meget følelige i de stærkest angrebne Marker; Hvede modtaget fra Nakskov, Dybvad og Struer viste sig befængt med *Slimskimmel* (*Fusarium*), den sidstnævnte dog tillige med *Halmbrækkersvampen* (*Leptosphaeria*). Byg fra Slude og Rødding var angrebet af *Slimskimmel*, Havre fra et Par Steder nær Aalborg ligeledes; paa et Areal ved Hellerup, hvor der ca. 12 Aar afvekslende var dyrket Havre og Vintersæd, var Havren meget medtaget, medens en mindre Del af Marken, der for nogle Aar siden laa i Græs, bar ret god Havre.

Roer. *Lyspletsyge* i Sukkerroer er iagttaget paa Møen og Ringstedegnen.

Mosaiksyge i Runkel- og Sukkerroer bredte sig i August stærkt paa Skelskøregnen, saa at næsten alle Planter har Hjertebladene angrebne (H. Bagge). Ogsaa fra Nørre Snede omtales Angrebet.

Tørforraadnelse (*Phoma betae*) der begyndte at blive truende sidst i Juli, er de fleste Steder hæmmet af Regnen. Stærkere Angreb omtales fra Møen, Nørre Snede og Erslev (Mors), hvor den vedholdende Tørkeperiode har skadet meget, og Roerne kan være angrebne over hele Marken, undtagen i Agerfurer og lave Huller (N. A. Olesen). Paa Ringstedegnen var først i August alle Yderbladene døde, senere rettede Roerne sig meget, men Bladstilkene var dog meget revnede og plettede; i en Del Marker var Hjertebladene sorte, men kun i faa Tilfælde var selve Roen angrebet. Naar man ser bort fra de særlig modtagelige Fodersukkerroer, er Angrebet ikke saa ondartet som tidligere Tørkeaar. I Frøroerne har Tørke, Bladlus og Tørforraadnelse i Forening nedsat Udbyttet meget stærkt, særlig paa de udplantede Roer.

Mosaiksyge i Turnips fandtes ved Torped og Valsømagle, mens 10 andre Marker i Midtsjælland fandtes fri for Sygdommen. I det tidligere kendte Omraade mellem Nyborg og Kerteminde var af 16 undersøgte Marker 2 ret stærkt, 5 ubetydeligt og 9 ikke angrebne. Paa Helnæs fandtes Sygdommen ikke.

Hvidbakteriose (*Erwinia carotovora*), i hvert Fald delvis indledet af Kaalflue- og Luseangreb, ses allerede ret stærkt i Turnipsene. Ogsaa i Kaalroerne er der Bakterieangreb; ved Holstebro var det meget truende først i August paa stærkt kvælstofgødet Jord, men breder sig nu kun langsomt, da Vejret er blevet køligere (P. O. Overgaard).

Kaalbrok (*Plasmodiophora brassicae*) er meget slem i Holstebro-Hjermegnen. Ved Aalborg var næsten alle Kaalplanter ødelagt i en Have paa kalkrig Jord (O. Hein).

Korsblomstskimmel (*Peronospora parasitica*) fandtes i Juli paa Kaalroer ved Odder og Ferslev; i Sydjylland fandtes Angreb paa Udlæg af Kaalroer fra Midten af August.

Meldug (*Erysiphe communis*) er meget iøjnefaldende paa Turnips ved Tystofte, Lyngby og paa Ærø; ogsaa paa Kaalroer ses betydelige Angreb.

Kartofler. *Bladrullesyge* er i Magnum Bonum ved Tystofte tiltaget fra ca. 10 pCt. i 1924 til ca. 30 pCt. i Aar (H. Bagge). I Himmerland fandtes i en Mark 17 pCt., men iøvrigt viser de gavnlige Følger af Fremavlskontrollen sig (N. Vester).

Aucuba-Mosaik, en lidet smitsom Form, med rent gule Pletter mod Bladenes Spidser, er fundet i King Edward ved Varde, Magnum Bonum i Nordsjælland, ved Haarbølle paa Møen, men er uden større Betydning.

Af *Kartoffelbrok* (*Synchytrium endobioticum*) er nye Tilfælde fundet i Haver ved Møgeltonder, Abild, Gredstedbro, Christiansfeld, Vojens og Hjerndrup. Avlerne paa disse og de fra tidligere Aar smittede Ejendomme, samt de dertil grænsende Ejendomme, maa kun lægge de af Landbrugsministeriets Tilsyn fremavlede uimodtagelige Sorter, der udleveres tidligt næste Foraar. Fra de smittede Sogne maa Kartoffler m. v. ikke udføres.

Nogle 1–3 mm store Knuder paa Rødderne af Kartoffler har vist sig at hænge sammen med *Pulverskurv* (*Spongospora subterranea*).

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*) har bredt sig meget langsomt i de sildige Sorter; sidst paa Maaneden er der dog tydelig Forskel paa Ubehandlet og Sprøjtet i Forsøgene og Markerne; Angrebet er mest fremskredet paa Sjælland, aftagende mod Vest og Nord. Ved Lyngby var der 18. August tydeligt Udslag

at se for Sprøjtning; 28. August var i Forsøg paa Falster de ubehandlede og pudrede Parceller stærkt angrebne, de sprøjtede ubetydeligt (H. Øhlers). Paa Blangstedgaard faldt kaligødede Kartoffler først, Fuldgødet senere; Svovlsur Ammoniak og navnlig Staldgødningsparcellerne modstod længe Angrebet (N. Esbjerg).

Rodfildsvamp (*Rhizoctonia solani*) har ved Erslev og Blidstrup paa Mors angrebet Kartoffler i Lavninger stærkt; det sporebærende Stadium, *Graaben* (*Hypochnus solani*) var meget fremtrædende (N. A. Olesen).

Frugttræer. Efter Regnen 10.—11. August revnede ved Sorø flere haardkødede Æblesorter (Køldemosegaards- og Høve Reinet m. fl.) paa tværs; Revnerne er siden overgroede med korkagtig Overhud (H. Gram). Ved Blangstedgaard revnede bl. a. Elmelund først i August.

Kærnefrugtskimmel (*Sclerotinia fructigena*) har ved Sorø, trods det tørre Vejr, angrebet blødkødede Sorter som Filippa, Cox's Pomona og Bismarck — som sædvanligt mest, hvor Frugten sidder tæt (H. Gram). Ved Blangsted iagttoges Angreb bl. a. paa Lane's Prince Albert. I det store og hele er Angrebet dog vist skaansomt.

Æbleskurv (*Venturia dendritica*) er ligeledes godartet, omend der fra Slutningen af August bemærkes Angrebet paa Bismarck, Cellini (ondartet ved Tystofte) og Signe Tillisch.

Pæreskurv (*Venturia piri*) ses en Del, særlig paa Charneu og Nouveau Poiteaux.

Blommerne har efter rigelig Regn i Maanedens sidste Dage begyndt at revne og samtidigt har der indfundet sig Skimmel.

Frugtbuske. *Stikkelsbærdræberen* (*Sphaerotheca mors uvae*) har ved Maanedens Slutning angrebet de unge Grenspidser stærkt ved Holstebro (P. O. Overgaard); ogsaa ved Lyngby ses dette Angreb (H. Øhlers). Paa Svendstrup ved Borup har man efter Vintersprøjtning med 16 — seksten — pCt. Blaastensopløsning endelig opnaaet at se helt sunde Buske (H. Gram).

Stikkelsbærgrene, formentlig dræbte af *Drueskimmel* (*Botrytis cinerea*) er indsendt fra Dragør, Korsør og Jelling.

Køkkenurter. Spredte Angreb af *Griffelraad* paa Tomat (Dansk Export) omtales fra Tystofte og Oringe.

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*) har ved Lyngby angrebet Tomatfrugterne stærkt; Sprøjtning med Bordeauxvædske er meget virkningsfuld.

Storknoldet Bøgersvamp (*Sclerotinia sclerotiorum*) har ved Sorø ødelagt mange Planter af Tomat-sorten Maules „First of all“, men ingen af de andre Sorter (H. Gram).

Ved Lyngby er paa Tomatfrugterne bemærket Angreb af *Aschochyta lycopersici* og en *Slimskimmel* (*Fusarium* sp.); her og andetsteds er tillige mange Frugter revnede.

Meldug (*Erysiphe cichoriacearum*) har sidst i August bredt sig stærkt i Agurkerne. Dansk Asie er mest angrebet, Dansk Slange mindre, Unicum mindst, Drue-Agurk saa godt som slet ikke (N. Hansen).

Ved Tystofte blev Dansk Asie-Agurk i Juli og atter midt i August stærkt angrebet af de kantede Bladpletter, der tilskrives Svampen *Sporidesmium mucosum* var. *pluriseptatum*; hertil stødte Angreb af *Gummiflod* (*Cladosporium cucumerinum*) m. m., men dog saa sent, at Angrebet ikke blev helt ødelæggende (A. Feilberg). Bladpletterne iagttoges ved Lyngby atter i Aar.

Selleri-Bladpletsyge (*Septoria apii*) tog allerede i Juli fart paa Stevns; i August blev det stærkt mange Steder; ved Lyngby er Alabaster stærkere angrebet end Prager og Non plus ultra (H. Øhlers).

I Hvidkaal ved Saxkøbing saas de saakaldte „*Morian'er*“, smaa sorte Hoveder med visne Yderblade, der kan optræde efter stærk Varme.

Lyngby, den 6. September 1925.

Ernst Gram.

Korn. Fra Errindlev ved Rødby skrives om Angreb af *Kornsnudebiller* (*Calandra granaria*) paa et Kornloft. De menes at være indført med Majs (Holme Hansen).

Runkelroer og Sukkerroer. *Bedelus* (*Aphis papaveris*) har endnu i Begyndelsen af Maaneden været at finde, men Svampeangreb og Regn gjorde hurtigt Ende paa Angrebet. — Frøroerne har sikkert i Aar lidt ret meget af Lus.

Kaalroer, Turnips og Kaal. Flere Steder — formodentlig mange Steder — har *Kaallus* (*Aphis brassicae*) hæmmet Kaalen stærkt. Ogsaa Kaalroerne har hist og her lidt en Del ved Angrebet.

Fra Mors skrives, at der i Turnips- og Kaalroemarkerne ofte findes gule Blade indeholdende Larver af *Bladribbesnudebiller* (*Ceutorrhynchus quadridens*) (N. A. Olesen). Det samme Angreb har maaske været Aarsag til, at 10 Rækker i en Kaalroemark paa Aalborgegnen i $\frac{2}{3}$ af Længden var i den Grad ødelagt, at Flertallet af Planterne var gaaet bort (Andersen-Lyngvad).

Langt de fleste Meddelelser — 24 — for August drejer sig om Angreb af *Kaalorme*, Larverne af *Den lille* og *Den store Kaalsommerfugl* (*Pieris rapae* og *brassicae*). Særlig er det Kaalen i Haverne, som er hærget af Larverne, saa at mange Steder nu kun de grovere Bladribber staar tilbage som nøgne Ris. Hvidkaal, Spidskaal og Blomkaal foretrækkes fremfor Rød- og Grønkaal, men sluttelig kan ogsaa disse gaa i Løbet.

Ogsaa mange Kaalroemark er medtagne af Larver, fra flere Steder tales om ondartede og stærke Angreb. Endog hele Marker kan være raseret, saa at Væksten fuldstændig er standset. Flest Larver er der nær Haver, Hegn og Huse. En Undersøgelse af 50 Kaalroemark i Københavns Amt gav følgende Resultat: 4 Marker meget

stærkt angrebet, 13 ret stærkt, 19 svagt, 12 meget svagt og 2 ikke angrebet (M. Greve). Et enkelt, stærkt Angreb paa en Turnipsmark omtales fra Ringstedegnen.

Selv om Angrebene har været langt talrigere og stærkere end normalt, er det dog ikke blevet fuldt saa slemt, som de mægtige Sværme af Sommerfugle i Juli tydede paa, idet mange Larver er gaaet til Grunde som smaa paa Grund af Svampeangreb. En stor Procent af Larverne har huset Snyltehvepse, men disse Larver dør først, naar de har naaet fuld Størrelse, saa at den gavnlige Virkning først viser sig i den næste Generation.

Ved Slangerup rensede Støre en Kaalroemark paa 1 Hektar for Larver i Løbet af en Uge (O. Holt). Af Bekæmpelsesmidler har man i Haverne flere Steder brugt daglig eller i alt Fald hyppig Knusning af Æg og smaa Larver, dette har givet godt Resultat. Sprøjtning med Nikotin og Schweinfurtergrønt har virket tilfredsstillende. — I Løbet af Maanedens har de fleste Larver forpuppet sig, hvilket som bekendt foregaar paa Mure, Plankeværker o. lign. Steder. I Farringløse ved Ringsted marcherede de i tætte Skarer over Kirkegaardsmuren for at sætte sig fast paa selve Kirkevæggen, ja, helt oppe under Tagskægget paa Kirketaarnet var der fuldt af Larver. Ogsaa fra Mariager omtales, at mange Huse indtil 1. Sals Højde var helt gule af Masser af Kaalorme. Ved Maanedens Slutning kunde man se tredie Hold af Sommerfugle sværme, nogle Steder endda i betydelig Mængde, og der kan i Tilfælde af mildt Efteraarsvejr ventes Angreb af en tredie Generation af Larver.

Fra Sorø skrives, at Kaalen ogsaa plages af *Kaaluglens* Larve (*Mamestra brassicae*) (H. Gram). Dette gælder sikkert mange flere Steder.

Knoporme (*Agrotis segetum* og muligvis andre Arter) har gnavet Turnips ved Ringsted og Kaal flere Steder.

Kaaflu (*Chortophila brassicae*) nævnes kun fra Mors, hvor Larvernes Angreb ikke sjældent findes i Kaalroer og Turnips (N. A. Olesen).

Frugtræer og Frugtbuske. I mange Haver, hvor der ikke er blevet sprøjtet, er Bladene paa Æble og Pære nu gulgraa og grimme som Følge af Sugning af *Spindemider* („Rødt Spind“, *Paratetranychus pilosus*). Virkningen af *Tægeangreb* (*Plesiocoris rugicollis*) i Forsommeren ses nu ofte paa Æblefrugterne.

Bladlus (antagelig *Aphis pomi*) har været ret slemme ved unge Æbletræer ved Oringe (N. Hansen).

Blodlus (*Schizoneura lanigera*) er fundet i endnu en københavnsk Have (Østergaard).

Paa Æblerne ses nogle Steder de ejendommelige Korkstriber, som skyldes *Æblebladhvæpsen* (*Hoplocampa testudinea*). I en lollandsk Frugthave var Pederstrup den mest angrebne Sort, de fleste Frugter var ødelagt (H. Øhlens).

I en Have i Nordsjælland var alle Frugterne paa tre Charlamowsky-Æbletræer, der stod spredt mellem mange andre Sorter, gennemboet af *Rønnebærmøllens* Larve (*Argyresthia conjugella*) (Gartner-Tidende, Nr. 34, 1925, Side 404).

Ribsbuske i en Kolonihave i Aarhus var besat med Tusinder af *Penselspinderlarver* (*Orgyia antiqua*) (E. Mouritzen).

Køkkenurter. Agurker og Tomater i Hus ved Rødovre havde Rødderne fulde af Galler af *Rodaalen* (*Heterodera radicolica*), men gav alligevel udmærket Udbytte.

Bønnerne paa vor Forsøgsmark i Lyngby har lidt meget af *Spindemider* (*Tetranychus telarius*).

Ved Tystofte er mange Jordbærplanter angrebet af *Jordbærmider* (*Tarsonemus fragariae*) (A. Feilberg).

Fra Sorø og Lyngby omtales ret stærke Angreb af *Knoporme* (antagelig *Agrotis segetum*) paa Gulerødder, Kartofler, Salat, Porre, Radiser o. a. (H. Gram, H. Øhlens).

Kaaluglelarver (*Mamestra brassicae*) optræder i Løg ved København (H. Mosegaard).

Rhabarber er ved København blevet stærkt gnavede af en Art *Bjørnespinder* (*Spilosoma* sp.) (H. Mosegaard).

Angreb af *Porremøl* (*Acrolepia assectella*) har været slemt rundt omkring (Københavns Omegn, Lyngby, Lolland-Falster).

I Lyngby deltager *Løgfluellarver* (*Hylemyia antiqua*) i Porrernes Ødelæggelse; Larverne findes i Hjærtebladene, Porrerne raadner.

Bænkebidere (*Oniscidae*) optraadte i Masse i Væksthuse ved Rødovre (H. Øhlens).

Solsikkefrø ved Lyngby blev ædt af *Fugle*.

Andre Planter. Der foreligger Meddelelser om følgende Angreb: *Nematoder* (*Aphelenchus Ritzemabosi*) paa Chrysanthemum (Slagelse, Taastrup); *Tæger* (*Lygus pabulinus*) paa Asters, Chrysanthemum, Kartofler, Bønner o. m. a. (Sorø); *Mellus* (*Aleurodes vaporarium*) paa forskellige Væksthusplanter (Støge, Flauenskjold); *Bladlus* (*Chermes piceae*) paa Ædelgran (Holbæk); *Drivhus-Græshopper* (*Tachycines asynamorus*) paa forskellige Planter (Rungsted); *Bladhvepse* (*Pteronotus salicis*) paa Pil (København); *Knoporme* (*Agrotis segetum*) paa Georgine (Ordrup); *Kaalorme* (*Pieris brassicae* og *rapae*) paa Reseda, Tropaeolum og Levkøj (mange Steder); *Minermøl* (*Cemiosoma laburnella*) paa Guldregn (Vordinborg, København); *Spindemider* (*Tetranychus telarius*) paa Lind (flere Steder). Endvidere optraadte *Den gulhaarede Tyv* (*Niptus hololeucus*) i Mængde i et Hus i Sorø.

København, den 7. September 1925.

Mathias Thomsen.

Maanedlige Oversigter over Sygdomme hos Kulturplanter

fra
Statens plantepatologiske Forsøg.

CXXXIX. Landbrugsafgrøder. September 1925.

Bederusten, der allerede viste sig i August, saas i September mange Steder, ofte i større eller mindre Pletter.

Tørforraadelse i Runkelroer og særlig i Fodersukkerroer, er i visse Egne ondartet, dels paa høj, kalkrig Jord, dels hvor der nylig er merglet eller kalket; særlig hvor der har ligget Mergeldynger, kan Angrebet i tørre Somre blive fremtrædende. Tabene skønnes at være indtil 60 pCt. af *Afgrøden*. Ved lettere Angreb er Bladene guldene stærkt eller blevet sortskjoldede paa Grund af forskellige Raadsvampes Angreb.

Kaalbrok gør sig bemærket i Vendsyssel, hvor der ganske vist merges meget, men hvor Dræningen endnu er tilbage. Som Eksempel paa Sygdommens Smitteveje nævnes, at fra en Mergelgrav, hvor der blev aflæst en Mængde syge Roer, har Smitten bredt sig med Afløbsvandet ned gennem en Slugt og er derefter med Markredskaberne slæbt op paa Markernes højere beliggende Dele.

Almindelig Kartoffelskurv er ret udbredt i Nordsjælland; formentlig har den varme Sommer begunstiget Svampens Vækst. I et Gødningsforsøg havde Svovlsur Ammoniak en gavnlig Virkning ved at nedsætte Skurvetheden kendeligt.

I Mariboegnen er Sukker- og Runkelroer flere Steder ret stærkt gnavede af Larven af *Ærteuglen*.

LXIX. Havebrugsafgrøder. September 1925.

Stærke Skurvangreb ses paa Bismarck og Signe Tillisch; ogsaa Boiken er angrebet, hvor Sommersprøjtning er forsømt.

Stensyge og *Priksyge* har flere Steder forringet Pærernes Værdi; det er formentlig Eftervirkning efter Sommertørken.

Paa Lolland fandtes *Søtvglans* paa et Æbletræ (Lord Suffield).

Ved Optagningen viser *Kartoffelskimmelen*, der ellers har været godartet, sig at have angrebet en Del Knoide, hvor der ikke er sprøjtet. Ogsaa i Tomaterne har Sprøjtningen været meget nyttig.

Almindelig Kartoffelskurv er ret udbredt i Nordsjælland; formentlig har den varme Sommer begunstiget Svampens Vækst. I et Gødningsforsøg havde Svovlsur Ammoniak en gavnlig Virkning ved at nedsætte Skurvetheden kendeligt.

Knoporme har gjort ikke ringe Skade rundt omkring.

Porremøllet er meget besværligt i mange Haver.

Hist og her er Æblerne angrebne af *Rønnebærmøllet*.

Til Underretning for vore Medarbejdere tjener endvidere følgende Oversigt:

Der er for September indkommet 22 Beretninger, hvoraf 10 fra Jylland og 12 fra Øerne.

Korn. *Fodsygens* Virkninger, bedømt paa Grundlag af Tærskningsresultaterne, bedømmes enkelte Steder at være indtil 40–50 pCt. Tab. Fra andre Sider skønnes Tabene dog at være af meget ringe Betydning. I indsendt Havre fra Hjallerup havde *Slimskimmel* (*Fusarium*) bredt sig højt op i Straaet; ved Faaborg har Havren mange Steder givet meget „let“ Kærne, ikke paa Grund af Fodsyge, men formentlig paa Grund af for hurtig Modning (H. Kjærulff).

Fra flere Sider omtales den gavnlige Virkning af de nye Afsvampningsmidler, saaledes som man kan se det ved Tærskningen af Forsøgene; om Virkningen paa den nysaaede Vintersæd foreligger derimod endnu intet.

Roer. *Mosaiksyge* findes flere Steder (bl. a. Snekkersten og Roskildeegnen) i 1. Aars Runkelroer, selv hvor der ikke har været Frøroer i Nærheden; formodentlig er Smitten kommet med Insekter, der er drevet længere Strækninger med Vinden. Ved Høng saas et stærkt Angreb i Sukkerroer (J. Lindgaard).

Bederusten (*Uromyces betae*) der allerede viste sig i August, saas i September mange Steder, ofte i større eller mindre Pletter. Ved Tystofte iagttoges en udpræget forskellig Modtagelighed hos forskellige Familier (H. Bagge).

Tørforraadnelse (*Phoma betae*) er Genstand for Omtale fra flere Sider, særlig de Egne der har lidt under Sommertørke: I Himmerland og ned til Hadsten–Bjerringbro–Viborg har mange Marker indtil 10 pCt. angrebne Roer, og i en enkelt var 75 pCt. angrebne; hvor Jorden er merglet den sidste halve Snes Aar, kan man genfinde Mergeldyngernes Plads som smaa angrebne Pletter (H. Drewsen, N. Vester, A. P. Aidt). Paa Djursland ses Angreb af vekslende Styrke paa nymerglete Marker (A. Larsen-Ledet), ved Hadsten pletvis Angreb med stærk Gulfarvning af Bladene paa en Mark kalket for et Par Aar siden (J. Jakobsen), omkring Brædstrup er Udbyttet ikke sjældent nedsat med en Trediedel, og Angrebet er værre end i 1921 (Chr. Pedersen). Ogsaa omkring Nørre Snede ses stærke Angreb paa nymerglet Jord, med tydelige Spor efter Mergeldyngerne, baade i Elvetham og Barres; i et Tilfælde er 75 pCt. af Roerne angrebne og Tabet over 50 pCt. af Afgrøden i en Del af Marken tilsaaet med Strynø Barres, medens en tilgrænsende Del, tilsaaet med et andet Frøparti (ogsaa solgt som Strynø Barres) kun blev sent og svagt angrebet (C. P. Müller). Ondartede Angreb omtales endvidere fra Bredsten, Lilballe (tilført Mosekalk – 75 pCt. Roer syge) – hvor der i et Kalkforsøg pletvis var stærke Angreb i de kalkede Parceller (Jes Nielsen), Faaborgeggen med indtil 60 pCt. Tab (H. Kjærulff), fra Høng forværret med Bedeskimmel og Mosaiksyge (J. Lindgaard), Ringstedegnen (kalkrige, høje Jorder), Slingerup, og flere Steder i Sydsjælland og paa Lolland-Falster. Fra Vendsyssel, Ærø, Tystofte og Roskilde omtales Angrebene derimod som ubetydende og spredte. I mange Tilfælde, hvor der var lette Angreb i Hjertet eller i Bladstilkene, er Bladene gulnet stærkt, eventuelt blevet sortskjoldede paa Grund af visse Raadsvampes (*Cladosporium*, *Alternaria*) Angreb; andre, mere afgrænsede, runde, lyse Bladpletter skyldtes derimod selve *Phoma betae*.

Hvidbakteriose (*Erwinia carotovora*), ses flere Steder; paa Holstebroegnen, hvor Angrebet var truende først i August, standsede det med indtrædende køligt Vejr, de raadne Pletter tørrede ind, men Roerne er blevet flertoppede (P. O. Overgaard). Fra flere Sider omtales *Hjerteforraadnelse*, der har bredt sig fra Bladene ned i Roen, men Angrebets Oprindelse er ikke fastslaaet.

Kaalbrok (*Plasmodiophora brassicae*) angriber omkring Brønderslev nærmest værre end sædvanligt, omend den stærke Mergling hjælper meget – „var blot Dræning lige saa meget paa Mode som Mergling“ (V. Kristensen). Ved Ølstykke fandtes Angreb i Kaalroer paa en Gaard, hvor der aldrig før er fundet Kaalbrok; som Eksempel paa hvorledes Sygdommen kan spredes, anføres følgende: En Gaardejer paa Aarhuseggen kørte for 3 Aar siden en Mængde syge Roer i en Mergelgrav; i Vintertiden drev Vandet fra den ned gennem en Slugt og nu ser man i Aar tydeligt, hvorledes smittet Jord med Redskaberne er slæbt fra Slugten op ad Siderne til de højere liggende Dele af det Kaalroeskifte, som Slugten gennemskærer (Hartvig Larsen). Ved Uglstrup og Havdrup iagttoges Angreb, bl. a. paa gammel Kuleplads, og hvor Roevognene er blevet skyllede af (M. Greve).

Bladpletter paa Turnips, forårsagede af Svampen *Cylindrosporium brassicae*, saas ved Studsgaard og Søsøm.

Kartofler. *Almindelig Skurv* (*Actinomyces scabies*) er ret udbredt i Nordsjælland; ogsaa ved Aalborg er Sygdommen almindelig. I et Gødningsforsøg var alle Knoldene skurvede, men efter Leunasalpeter og navnlig efter Svovlsur Ammoniak, var Angrebet tydeligt mindre fremtrædende end efter Chilesalpeter (Hartvig Larsen).

Kartoffelskimmelen (*Phytophthora infestans*) har gennemgaaende været godartet og først sent i September ødelagt Markerne; paa usprøjtede Marker ses en Del syge Knolde (Up to date, Magnum Bonum, Juli).

Frugttræer. Pærer med *Stensyge*, saavel som Pærer med *Priksyge* er indsendt fra flere Steder.

Kærnefrugtskimmel (*Sclerotinia cinerea*) ses særlig paa Cox's Pomona.

Stærke Angreb af *Æbleskurv* (*Venturia dendritica*) ses særlig paa Bismarck og Signe Tillisch; hvor Sommersprøjtning er forsømt er Boiken betydeligt angrebet (særlig paa Træernes Nordside, Rødt Ananasæble lidt mindre; Tyrrestrup og Mank's Codlin er kun svagt angrebet, medens Belle de Boskoop, Hawthornden, Filippa og Pederstrup er helt fri (H. Øhlers, J. Thorsen).

Pæreskurv (*Venturia pirina*) har været jævnt fremtrædende paa de modtagelige Sorter.

Ved Lyngby er Soldat labreur angrebet af *Fusarium Willkommii*, Nouveau poiteau af *Pyrenochaete furfuracea*.

Sølvglans, forårsaget af *Stereum purpureum*, fandtes paa et Æbletræ (Lord Suffield) paa Lolland (H. Øhlert).

Frugtbuske. *Hindbærrust* (*Phragmidium rubi-idaei*) angriber ved Lyngby Harzjuvel og Hornet (H. Øhlert).

Hindbær-Stængelsygen (*Didymella applanata*) angriber ved Lyngby Superlativ og Goliath stærkt, Hornet og Remontant temmelig stærkt (H. Øhlert). Angrebet er i det hele taget meget udbredt.

Svage Angreb af *Stikkelsbærdæber* (*Sphaerotheca mors uvae*) omtales fra Vordingborg og Charlottenlund, ret stærkt Angreb af *Stikkelsbær-Meldug* (*Microsphaera grossularia*) fra Ordrupgaard.

Filtrust (*Cronartium ribicola*) er meget freintrædende ved Charlottenlund; ogsaa ved Horserød og Hornbæk saas stærke Angreb, men sidstnævnte Sted stod der sunde Buske ved Siden af de angrebne (J. Irgens-Møller, A. Weber).

Køkkenurter. Ved Lyngby er de usprøjtede Tomater stærkt angrebne; Sprøjtning har vist sig meget nyttig her og ved Tystofte, men kan ikke forebygge at Frugterne revner (H. Øhlert, A. Feilberg).

Stærke eller ondartede Angreb af *Selleri-Bladpletsyge* (*Septoria apii*) omtales fra flere Lokalteter paa Sjælland.

Andre Planter. *Storknoldet Bægersvamp* (*Sclerotinia sclerotiorum*) ødelagde ved Nyraad og Lyngby Solsikker, førstnævnte Sted særlig paa Pletter med tør Jord (M. Bakman).

Stærke Angreb paa *Chrysanthemum* af *Septoria chrysanthemella* forekom ved Charlottenlund, svagere ved Brøndbyvester.

Ved Charlottenlund angriber *Marssonina populi* Pyramidepopler i Planteskole, medens gamle Popler, som tidligere har været angrebne, nu næsten er fri; ved Brøndbyvester, hvor Svampen gennem flere Aar har forårsaget meget tidligt Bladfald, er mange Pyramidepopler helt eller delvis ødelagte og udsat for sekundære Svampeangreb (J. Irgens-Møller, A. Weber).

Lyngby, den 6. Oktober 1925.

Ernst Gram.

Rodfrugter og Kaal. Ved Nykøbing F. var en Sukkerroemark, som havde faaet tilført Slamjord, pletvis angrebet af *Roeaal* (*Heterodera Schachtii*). Roerne var i Pletterne kendelig mindre og stærkt „skæggede“ (E. Gram). Paa Forevisningsmarken i Grenaa er der stærke Angreb af *Roeaal* paa Runkelroer, der har været dyrket hvert andet Aar paa samme Sted i en halv Snes Aar (A. Larsen-Ledet).

Bladene af Runkel- og Sukkerroer er i Mariboegnen blevet gnavede af Larven af *Ærteuglen* (*Mamestra pisi*), der fandtes dog sjældent mere end et Par Larver paa hver Plante (H. Th. Jensen). Disse Larver — let kendelige paa de 4 brede, gule Længdestriber — træffes i denne Tid ikke sjældent paa forskellige Planter.

Knoporme (*Agrotis segetum* o. a.) har paa vor Forsøgsmark i Lyngby optraadt ret ondartet paa Beder, Gulerødder, Kaalroer, Kaal og andre Planter. Ved Kvistgaard har de skadet Rødbeder (M. Grytmejer).

Et ejendommeligt Angreb af en *Uglelarve* (*Caradrina quadripunctata*) iagttoges ved Billund i Nærheden af Grindsted (Jørgen Christensen). Larverne havde boret sig ind i Kartoffelstængler noget over Jordoverfladen og derfra udgravet en Hulhed nogle cm oppefter og nedefter; mange Planter var saaledes behandlede, men kun faa Larver fandtes ved Undersøgelsen. Larverne lever paa forskellige lave Planter, men kan ogsaa findes i Huse i Forraad af Mel.

Angreb af *Kaalorme* (*Pieris brassicae* og *rapae*) er vist alle Vegne ophørt i Løbet af September, og Planterne er begyndt at vokse igen. Flere Steder ser man et meget heldigt Resultat af en omhyggelig Bekæmpelse.

Angreb af *Kaalfluellarver* (*Chortophila brassicae*) ses hist og her.

Kun fra Vilvorde skrives, at *Sneglene* (*Agriolimax agrestis*) er slemme ved Hvidkaalen, ellers synes de ikke endnu at have gjort sig bemærkede.

Bælgplanter. I Næstvedegnen overgnavedes Roden af Lucerneplanter af en *Snudebillelarve*, antagelig en Art *Bladrandbille* (*Sitona* sp.) (M. Bakman).

Frugttræer og Frugtbuske. *Gedehamse* (*Vespa* sp.) har i Aalborgegnen været slemme ved Æbler, Pærer og Blommer (O. Hein).

Sammesteds har der været en Del Angreb af *Rønnebærmøl* (*Argyresthia conjugella*), særlig har Tyrrestrup Kirsebæræble og Keswick Codlin lidt meget, „de er ganske ubrugelige“ (O. Hein). I Lyngby er der noget Angreb i Gul Richard og Alm. Pigeon, mindre i Dronning Louise og Filippa (H. Øhlert). Ved Vilvorde findes Larverne kun i nogle Paradisæbler (Irgens-Møller).

Clercks Minermøl (*Lyonetia clerckella*) er ved Vilvorde ret almindelig paa Blomme og Kirsebær og gør virkelig Skade paa Æble (Irgens-Møller).

Ved Morud (mellem Odense og Bogense) er Løvet paa Frugttræer, især Æbletræer, blevet gnavet af en *Uglelarve* (*Acronycta psi*); flere Træer er ret stærkt skeletterede, kun Bladribberne er tilbage. Haven ligger nær Skov.

Mideskurv forårsaget af *Pæregalmiden* (*Eriophyes piri*) er slem flere Steder i en Planteskole i Nord-sjælland.

Solbærmider (*Eriophyes ribis*) er meget almindelige i Charlottenlundegnen, visse Steder menes den ikke at nedsætte Frugtbarheden videre meget (Irgens-Møller).

Paa vort Forsøgsareal i Lyngby er Hindbær stærkt besat paa Bladene med *Spindemider* (*Tetranychus telarius*).

Solsorter (*Turdus merula*) hakker samme Sted store Huller i Frugterne paa Træerne.

Køkkenurter. *Knoporme* (*Agrotis*-Arter) har flere Steder gjort stor Skade paa forskellige Køkkenurter, Prydplanter o. s. v. (Jordbær, Kartoffler, Selleri o. m. a.).

Flere Steder har *Porremøllet* (*Acrolepia assectella*) gjort megen Skade. I Jægersborg er en hel Mark ødelagt, i Charlottenlundegnen er det slemt (Irgens-Møller); fra Lyngby hedder det den 20. September, at det er saa slemt som aldrig før set (H. Øhlens); ogsaa fra Vordingborgegnen klages over stærke Angreb, og det hævdes, at Afskæring ikke hjælper (N. Hansen). Fra anden Side menes det dog stadig, at denne Metode er god. Paa Amager er Angrebet kun svagt.

Purløg blev paa Instituttets Forsøgsmark i Lyngby i Løbet af August og September helt ødelagt af *Løgfluer* (*Hylemyia antiqua*), alle Bladene visnede; i Slutningen af September fandtes der kun faa Larver og Æg, og Planterne begyndte at skyde igen (H. Øhlens).

Fra Tystofte skrives, at Gulerodssorten London Torve i Aar er gaaet helt fri for Gnav af *Gulerodsfluens* Larve (*Psila rosae*) (A. Feilberg).

Lidt Minering af *Sellerifluen* (*Acidia heraclei*) er iagttaget ved Charlottenlund.

Samme Steds er Jordbærrene ret medtagne ved Angreb af *Jordbærmider* (*Tarsonemus fragariae*) (Irgens-Møller). Dette Dyr er ogsaa fundet paa Jordbær fra København.

Snegle (*Agriolimax agrestis*) har ved Tystofte gjort en Del Skade paa de sidste Agurker og paa lavt siddende Tomater (A. Feilberg).

Andre Planter. I Botanisk Have har *Solsorten* (*Turdus merula*) ødelagt Morbær og Frilandsdruer, de sidste endnu før Modningen (H. Wedege). Paa Prydplanter, Hegnsplanter o. s. v. er endvidere iagttaget: *Aal* (*Tylenchus devastatrix*) paa Phlox; *Aal* (*Aphelenchus Ritzema-Bosi*) paa Chrysanthemum, særlig et meget slemt Angreb paa Sorten Rayonnant; *Tæger* (antagelig *Lygus pabulinus*) paa Pelargonier; *Drivhusgræshopper* (*Tachycines asynamorus*); *Bladhvepse* (*Pontania* sp.) paa Pil; *Minérmøl* (*Cemiosoma laburnella*) paa Guldregn; *Knoporme* (*Agrotis* sp.) paa udplantede *Campanula medium*; *Maanepletsværmere* (*Phalera bucephala*) paa Birk og Lind; *Hasselmider* (*Eriophyes avellanae*) paa Hassel; *Eriophyes* sp. paa Birk. Indsendte Blomsterløg var angrebne af *Løgmidder* (*Rhizoglyphus echinopus*) og *Narcisfluer* (*Merodon* sp.).

København, den 10. Oktober 1925.

Mathias Thomsen.

Maanedlige Oversigter

over

Sygdomme hos Kulturplanter

fra

Statens plantepatologiske Forsøg.

CXL. Landbrugsafgrøder. Oktober 1925.

Tørforraadnelse i Runkel- og Sukkerroer viser sig at have været meget udbredt, omend Dele af Vestjylland, Fyn og Sjælland næsten er gaaet fri. Det bekræftes at Sygdommens Optræden er betinget af høje Reaktionstal, hvorfor stærk Mergling, Kalkning eller Gødskning med kalkblandet (desinficeret) Staldgødning har virket uheldigt i denne Henseende. Angrebet er værre paa tørre end paa fugtige Jorder og ses bl. a. paa Pletter, hvor Havre vil blive lyspletsyg.

Almindelig Rodfiltsvamp er fundet paa Runkel- og Sukkerroer paa Sjælland og Lolland; Angrebet kendes paa, at den udtørrede Hud er besat med en Mængde mørke, rødviolette Smaalegemer; Skaden gaar som Regel ikke dybt, men andre Svampe kan støde til og fortsætte Angrebet.

Turnips-Mosaiksyge har paa en Gaard ved Roskilde svækket de store Turnips betydeligt og er derfra spredt til Stiklinger i Nærheden.

Forraadnelse i Kaalroer og Turnips har enkelte Steder været ondartet, dels som almindelig *Hvidbakteriose*, dels som Følgesygdom efter Insektangreb i Top eller Rod. I Kaalroerne har *Tørforraadnelse* været paafaldende ondartet i visse Stammer.

Nogle Steder — især i Nordjylland — ses ved Optagningen af Kaalroerne en Del Angreb af *Kaalfluelarver*. *Sneglene* optræder i Aar — i Modsætning til i Fjor — kun faatalligt og gør kun ringe Skade.

LXX. Havebrugsafgrøder. Oktober 1925.

Priksyge er fundet i Æbler nogle Steder — særlig i Tyrrestrup Kirsebæræble — og synes at tiltage under Lagringen.

Selleri-Bladpletsyge har i Efteraarsmaanederne gjort betydelig Skade.

Angreb af *Rønnebærmøl* i Æblerne er en Del udbredt, men gennemgaaende godartet.

Frostmaalerne begyndte at komme frem i den sidste Uge af Maaneden.

Til Underretning for vore Medarbejdere tjener endvidere følgende Oversigt:

Der er for Oktober indkommet 36 Beretninger, hvoraf 17 fra Jylland og 19 fra Øerne.

Korn. Vintersædens Spiring har efter de talrige Meddelelser at dømme været upaaklagelig, med Undtagelse af enkelte lettere Jorder i Nordjylland, hvor Saabedet var vel tørt. Den sentsaaede Hvede er spiret langsomt, men kommer dog. I et Afsvampningsforsøg spirede Rug afsvampet med Formalin hurtigere end efter Fusariol og Tillantin, og sidst kom Germisin; i et Hvedeforsøg var Spiringen i Begyndelsen hurtigere efter Agfa og Tillantin end efter Fusariol og Blaasten; ogsaa i et andet Hvedeforsøg kom Blaasten efter Germisan, Tillantin og Ubehandlet. Ved Tørafsvampning af en Del Hvedeprøver med Tillantin har en enkelt taget Skade paa Spiringen paa Grund af for stor Dosis.

Roer. *Mosaiksyge* i Runkelroestiklinger er iagttaget i Vestsjælland, og i Sukkerroer ved Nykøbing F.

Krongalle eller *Rodhalssvulst* (*Bacterium tumefaciens*) paa Runkelroe er iagttaget ved Slangstrup, Slagelse og Hjøllerup men, som sædvanligt, kun i ganske enkelte Exemplarer.

Bederusten (*Uromyces betae*) har været fremtrædende paa Midtlangeland og Fyen; paa Sjælland er bemærket et Par Tilfælde paa Rødbeder.

Bedeskimmel (*Peronospora Schachtii*) omtales fra Langeland og har flere Steder ødelagt en Del Hjerteblade.

Tørforraadnelse (*Phoma betae*) har i Vestjylland (Syd for Herning—Ringkøbing), hvor Nedbøren i Juli var rigelig, samt paa Fyn og Dele af Sjælland ikke faaet nævneværdig Betydning. Ved Tylstrup er indtil 75 pCt. af Roerne angrebne paa let Jord, faa paa fugtigere Jord og ingen paa Kærjord (S. Svendsen). Omkring Aalborg ses Angrebet overalt efter Mergling og Kalkning, men er mildt; ved Bratskov var dog 90 pCt. af Roerne angrebne og paa „Lyspietsygejord“ kan der være en Del Angreb (J. Chr. Andersen-Lyngvad). Ved Brønderslev er iagttaget nogle svage Angreb, paa Mors har man maattet opfodre indtil 75 pCt. af Runkelroerne straks. Fra Randers er indsendt angrebne Roer, fra Kaløvig, Aarhus og Horsens omtales flere ondartede Angreb efter stærk Mergling og Kalkning, men lav, svær Jord er mindre udsat. Omkring Allingaaero er Angrebet værre end 1921, alle Runkelroer er syge og Tabet anslaaes til 50—60 pCt.; Reaktionstallet fra angrebne Marker var 7,8 og 8,0 (Wm. Christensen). I Sydjylland iagttoges ondartede Angreb, hvor Mergeldyngernes Plads tydeligt var at se; ogsaa den med Kalk desinficerede Staldgødning har virket uheldigt; flere Steder ser Angrebene ud til at være indledede med Rodbrand. Fra Sundved, Ærø og Langeland er omtalt enkelte stærke og flere svage, jævnt fordelte Angreb. Ved Skaarup iagttoges et enkelt stærkt Angreb paa stærkt kalket Jord, der har faaet 800 kg Salpeter pr. ha til Roerne (N. P. Kristensen). Ved Roskilde var der i et Afsvampningsforsøg med Strynø V i Uafsvampet 2,7 pCt. angrebne Roer, i afsvampet 1,2—1,5 pCt.; i Tystofte V tilsvarende 2 og 0,3—1,0 pCt. (M. Greve). I Nordsjælland saas mange Angreb, men med den indtrædende Nedbør blev de til Dels overstaaede (H. E. Jensen). Paa Lolland-Falster er der ligeledes Spor efter Angreb og flere Steder lidt Forraadnelse, enkelte Steder endog ret stærkt; i det angrebne Væv findes foruden *Phoma betae* forskellige tilkomne Svampe (*Penicillium*, *Fusarium*, *Rhizopus*, *Volutella*). Betragter man Sorterne, anklages Fodersukkerroer stærkt, og af Barres Taarøje mere end Sludstrup; Runkelroe og Sukkerroe er kun sammenlignet i et enkelt Tilfælde, hvor Sukkerroerne led mest. Af Gødningsvirkninger omtales gavnlige Følger af en ekstra Gang Ajle (E. Mouritsen); Forfrugten kan ogsaa spille en Rolle, saaledes har Kartofler været bedre end Gulerødder og Byg (J. C. Ellehauge).

Almindelig Rodfildsvamp (*Rhizoctonia violacea*) er fundet paa Runkelroer et Par Steder i Nordsjælland og ved Ringsted, paa Sukkerroer paa Lolland, samt paa Turnips ved Frederikssund (H. E. Jensen).

Turnips-Mosaiksyge har ved Taastrup angrebet nogle Dales og Greystone; paa en Gaard ved Roskilde har Angrebet skadet Foderturnipsene betydeligt og er derfra gaaet over til Stiklinger i Nærheden.

Forraadnelse i Kaalroer og Turnips kan i adskillige Tilfælde være Følger af Insektangreb i Top (Tæger, Bladlus, Galmyg) eller Rod (Kaalflu). *Brunbakteriosen* (*Pseudomonas campestris*) synes ret udbredt, men sjældent i stærkere Grad. *Hvidbakteriose* (*Erwinia carotovora*), er ligeledes ret udbredt, enkelte Steder ondartet, i Hanherrederne særlig i de tidligst saaede Turnips (N. Svaneborg).

Af *Kaalbrok* (*Plasmodiophora brassicae*) findes ved Brønderslev mange betydelige Angreb, men Angrebet er vigende efterhaands som Merglingen skrider frem. Ogsaa ved Aalborg synes Angrebet stærkere end 1924. Ved Ollerup er set flere Tilfælde. Ved Skaarup er iagttaget et meget skarpt afgrænset, gunstigt Udslag for Mergling i Fjor (N. P. Kristensen). Paa Roskildeegnen (Kamstrup, Darup) synes Angrebet at være i stærk Tiltagen (M. Greve).

Meldug (*Erysiphe communis*) har været meget udbredt paa Kaalroer og Turnips i September—Oktober, men skønnes ikke at have gjort nævneværdig Skade.

Tørforraadnelse (*Phoma napobrassicae*) i Kaalroer har været ret udbredt og er hvert Fald nogle Steder ondartet. Nær København fandtes Tørforraadnelse i Banghom under Forhold, der maaske kunne tyde paa Frøsmitte (H. R. Hansen). I en Gruppe Forsøg med forskellige Stammer og Familier saas en meget udpræget Forskel i Modtagelighed; værst angrebne var Klank og Olsgaard, samt en enkelt Pajbjerg-Familie.

Kartofler. Den frygtede *Genvækst* synes ikke at have været generende; kun i enkelte Tilfælde omtales store Spirer eller en helt umoden Topende. *Frost* har stedvis beskadiget en Del Kartofler; ved Aalborg led Up to date mere derunder end Richters Imperator (J. Chr. Andersen-Lyngvad).

Kartoffelskurv (*Actinomyces scabies*) omtales som almindelig i Nordsjælland og ved Aalborg, paa kalkrig eller kalket Jord. I en Have ved Slangstrup var Angrebet værst nær Afløbet fra en Tagrende (K. Petersen).

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*) har givet nogen Tørforraadnelse, særlig ved sen Optagning

af tidlige Sorter fra usprøjtede Stykker. Stærke Angreb paa Knoldene omtales endvidere fra Sydjylland og Nordsjælland – særlig Up to date (J. Aa. Nilsson, H. E. Jensen).

Rodfiltsvamp (*Hypochnus solani*) er ret almindelig i Nordsjælland; et Forsøg med Afsvampning af Læggekoldene med Formalin og Sublimat gav intet Merudbytte for Afsvampning (H. E. Jensen).

Kløver. Udlægget omtales fra enkelte Sider som mindre tilfredsstillende paa Grund af Sommertørke. Af **Bægersvamp** (*Sclerotinia sclerotiorum*) har de fleste Medarbejdere endnu intet set; kun ved Aalborg og Kjellerup iagttoges sidst i Oktober svage Angreb. Paa Gaardbogaard blev Hvid Stenkløver ødelagt af Bægersvamp, hvorimod indblandet Rødkløver ikke tog Skade.

Frugttræer. **Æbleskurv** (*Venturia inaequalis*) er slem ved Studsgaard; ved Sorø kom der ogsaa til Sidst en Del Skurv paa Signe Tillisch, Graastener og særlig Bismarck, ejendommeligt var det at se Nabotræer, under tilsyneladende ens Forhold, det ene med stærkt skurvet Frugt, det andet næsten uden Skurv (H. Gram). I Maribo Amt er Angrebet svagt; selv hvor der ikke er sprøjtet, er kun de mest modtagelige Sorter skurvede (F. Köster).

Pæreskurv (*Venturia pirina*) saas, saalænge det var tørt, ikke ved Sorø og Sprøjtning er derfor undladt; sluttelig blev Charneu og Napoleon ret slemt angrebne (H. Gram). I Maribo Amt er ligeledes kun de mest modtagelige Sorter skurvede (F. Köster).

Kærnefrugtskimmel (*Sclerotinia cinerea*) har været udbredt i ældre, ikke udyndede Træer; men i det gode Modningsvejr er i hvert Fald de sildige Sorters Frugter ikke blevet særlig angrebet.

Priksyge iagttages særlig paa Tyrrestrup Kirsebæræble, samt paa Blenheim; i nogle Tilfælde synes Misfarvningen først at være sket under Lagringen.

Frugtbuske. **Sprøjteskade.** I en Planteskole ved Slagelse har – efter Sommersprøjtning med Svovlkalk 1:40 og siden med 1:50 – Ironmonger, Rødt engelsk Glas og Golden Lion kastet Bladene allerede efter første Sprøjtning; Green walnut, Early sulphur, Green willow, Brougham, Telegraf, Two to one, Fröhe von Neuwied og Golden gem tabte en Del Blade ved første Sprøjtning og saa godt som Resten ved anden; Green gage, Whitesmith, Achilles, Whinham's Industry, Triumphant, British Hero, Ballon, Alice Marie, London market, Chataqua, Mangold og Criterion tog ikke Skade. Alle Planterne var toaarige og i god Vækst (H. Gram).

Hindbærrust (*Phragmidium rubi-idaei*) bredte sig første i Oktober paa 3-4 Dage over et helt Stykke Fajstrup i Københavns Omegn.

Køkkenurter. **Kartoffelskimmel** (*Phytophthora infestans*) har ikke angrebet Tomaterne før sidst i September eller først i Oktober og flere Steder saas den overhovedet ikke. Sprøjtning har haft en gunstig Virkning.

Selleri-Bladpletsyge (*Septoria apii*) begyndte ved Aarhus allerede i August (Non plus ultra); i September var der stærke eller ondartede Angreb flere Steder paa Sjælland; de har gjort betydelig Skade og yderligere synes det at de angrebne Planter særlig har lidt af Frost (A. Feilberg). Ved Vilvorde saas Angrebet først i Begyndelsen af Oktober (I. V. Irgens-Møller).

Ved Mundelstrup og Tranbjerg anstilledes Forsøg med **Afsvampning** af dertil egnede Bønner og Ærter med Formalin, Tillantin, samt Udblødning i alm. Vand; Frøet blev saaet i god Jord, hvor behandlet og ubehandlet groede godt og ens og forblev sunde.

Lyngby, den 8. November 1925.

Ernst Gram.

Korn. Ved Tystofte har **Raager** (*Corvus frugilegus*) i en lidt sent saaet Hvedemark paa 0,7 ha rykket over Halvdelen af Planterne op (H. Bagge).

Kaalroer, Turnips og Kaal. Ved Allingaabro har der i Efteraaret været stærke Angreb af **Kaallus** (*Aphis brassicae*) paa Kaalroer, der sattes en Del tilbage i Vækst derved. Angrebet holdt sig til Slutningen af September, og Roerne staar nu med en tynd, helt nydannet Top. Sildig saaede Planter synes nogle Steder mindst angrebet (Wm. Christensen). Fra Aalborg skrives, at Grønkaalen i Løbet af Oktober er blevet stærkt besat med Lus (O. Hein).

Kaaluglelarver (*Mamestra brassicae*) har endnu i Oktober gjort ikke ringe Skade paa Kaal i Sorø, Handelsværdien forringes ret væsentligt (H. Gram).

Fra Brønderslev og Hanherred skrives, at der ses ikke saa lidt Angreb af **Kaalfluellarver** (*Chortophila brassicae*) i Kaalroemarkerne nu, dog ikke nær saa meget som i Fjor (V. Kristensen, N. Svaneborg).

Sneglenie (*Agriolimax agrestis*) som i Fjor Efteraar var saa slemme, optræder i Aar de allerfleste Steder meget skikkelig. Kun fra Lolland skrives, at de mange Steder fortsætter den af „Kaalormene“ begyndte Ødelæggelse (F. Köster); og fra Jernved hedder det, at Angrebet er ondartet i Spidskaal og tidlig Hvidkaal (P. Nygaard). 10 Meddelere i forskellige Egne af Jylland, Fyn og Sjælland skriver, at Snegleangreb ikke er set eller er ubetydelige.

Gulerødder. **Tusindben** (*Blanjulus*) optræder talrigt paa Gulerødder, Radiser og Ræddiker i Aalborg og i Lyngby (O. Hein).

Paa vor Forsøgsmark viser det sig ved Optagningen, at *Gulerodsfluens* (*Psila rosae*) Angreb er ret ondartet, der er ikke saa faa Larver i Rødderne (H. Øhlens).

Ved Tystofte gnavedes Gulerødderne foroven af *Mus* (*Arvicola agrestis*?) de gnavede Rødder viser Tegn til at ville raadne (A. Feilberg).

Bælgplanter og Græsser. Udplantede Kløver og Græsser, plantet midt i August i helbrakket Jord, har ved Tystofte lidt en Del ved Angreb af *Smælderlarver* (*Agriotis* sp.) (H. Bagge).

Køkkenurter. *Jordbærmider* (*Tarsonemus fragariae*) optræder i en Have i Sorø talrigt paa „Deutsch Evern“ og „Henriette Nimb“; paa „Weserruhm“ ses der derimod ingen (H. Gram).

Porremøllet (*Acrolepia assectella*) har i Maribo Amt mange Steder ødelagt Porrerne helt eller delvis. Nedsikring, samt Sprøjtning med Arsenik eller Nikotin har haft ringe eller ingen Virkning (F. Köster).

Frugttræer og Frugtbuske. Fra Aalborg og fra Københavns Amt paaeges det, at *Solbærmider* (*Eriophyes ribis*) er meget udbredte og gør megen Skade. Mon vore Korrespondenter har sikre iagttagelser vedrørende uimodtagelige eller mindre modtagelige Sorter? Det paastaas at „Sort Drue“ ikke angribes.

Angreb af *Rønnebærmøl* (*Argyresthia conjugella*) synes at være en Del udbredt, men ret godartet (N. Gram; H. Øhlens).

Den lille Frostmaaler (*Cheimatobia brumata*) er ved Lyngby, København, Tystofte (kun Hanner) og Sønderholm set i den sidste Uge af Oktober, de første den 24. Flere andre Meddelere skriver, at de endnu ingen har set. *Den store Frostmaaler* (*Hibernia defoliaria*) iagttoges i ringe Antal ved Lyngby og Høsterkøb den 25. og 26. Oktober.

I Aabyhøj har *Graaspurve* (*Passer domesticus*) allerede ved Maanedens Slutning afpillet alle Ribsbuskens Knopper (N. Gram).

Fra Sorø og Tystofte klages over den Skade, som *Solsorter* (*Turdus merula*) gør ved at hakke i Æbler, Pærer og Frilandsruer. Det nævnes, at de aabenbart savner Sneglene, som de levede højt paa i Fjor (H. Gram, A. Feilberg).

Andre Planter. Bl. a. er iagttaget: *Bregneskjoldlus* (*Hemichionaspis aspidistrae*) paa *Nephrolepis* (København).

København, den 6. November 1925.

Mathias Thomsen.